NĂM THỨ MƯỜI BẢY — SỐ THỨ 3614 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ HAI 25 và THỨ BA 26 MARS 1929

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DÉPOT LÉGAL
INDOCHINE
Nº 10480

GIÁ MUA CÓ HẠN	Tờ buổi trưa	Tờ buổi tối	Cả hai tờ
Cả năm	3$00	6$00	8$00
Sáu tháng	1.60	3.20	4.00
Ba tháng	0.90	1.80	2.00
Một tháng			1.00

Nam-kỳ và ngoại-quốc phải trả thêm tiền cước

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V.-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 150

Ban-báo có in một tờ phụ-trương ra buổi trưa bán lẻ 1 xu

PUBLICITÉ

Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.

Prix moyens, dernière page :

Une seule insertion	0$80 le c/m
Contrat annuel	
Par centimètre et par insertion.	0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales.	1$50 le c/m
Petites annonces classées.	0$10 la ligne

Tình-cảnh học-trò nghèo ngày xưa và tình-cảnh học-trò nghèo bây giờ

Ở xã-hội ta xưa kia chỉ có một nghề thi đỗ làm quan là đưa người ta đến cái địa-vị vẻ-vang sung sướng, cái bi-vọng và cái tôn chuộng, của người trong nước, đều trông vào con đường ấy cả. Vì thế ở trong nước, không kể nhà giàu nhà nghèo, hễ trong nhà còn kiếm được bát ăn, thì cũng vui lòng cho con đi học. Những người tư chất tầm-thường đành chịu thua kém không dám mọng tưởng đến cái bước hiển vinh, chỉ mong thông được văn-tự, hiểu được văn khấn, thế là đạt được mục-đích rồi. Còn những người có tính thông minh, có tài văn-chương đủ sức tranh lèo đặt giải với thiên hạ, chẳng may gia-tư bần bạc, cũng phải cố gắng gượng để theo đòi. Ruộng không có một thước nhà từ ba gian nhà gianh để che mưa che nắng, ăn thì cơm khoai canh đậu, ngày đủ hai bữa lần hồi, mặc thì áo vải quần nâu, khỏi phải rách rưới lam lũ, chồng thì làm nghề gõ đầu trẻ, để được nương tựa, đủ ấm cật no lòng, có thì giờ nhàn rảnh, để xôi kinh nấu sử, cuối năm lại được tiền thúc-tu độ một vài chục quan, để giúp đỡ cho người nhà; vợ thì gồng thuê gánh mướn, hoặc là dệt vải chăn tằm, kiếm bồng lợi mỗi ngày độ giăm bẩy tiền một quan, đủ mẹ con no ấm cho qua ngày qua tháng. Tình cảnh của học-trò nghèo ta ngày xưa, tuy rằng khốn nạn như thế, nhưng ở vào cái buổi học nho đương thịnh, người trong nước chỉ chuyên chuộng có một nghề, miễn là người học hành giỏi, tính nết tốt, thì đến đâu cũng nhiều người vui lòng giúp đỡ, tỏ ý hoan nghênh, mà thầy nho kiết cũng dễ tìm nơi nương tựa để qua cơn túng thiếu. Vả lại buổi ấy người ta nhu dụng còn ít, vật giá còn rẻ, việc học hành lại rất là dễ dàng, tính các khoản chi phí về sự học xưa kia, thật chỉ bằng một phần năm một phần sáu về sự chi phí việc học đời nay. Ấy vì thế mà những học trò nghèo đời xưa, còn có thể nín náu qua thì, để đợi đến ngày thành đạt.

Còn như học trò nghèo đời nay, tư tưởng lại khác hẳn thế. Ở cái buổi thực nghiệp cạnh tranh, người ta chỉ chuyên chuộng về đường vật chất, học cũng chỉ là một nghề kiếm ăn, chẳng có gì là vẻ vang hơn các nghề khác. Những nhà nghèo-cực, lại có con tư chất thông minh, muốn cho theo đuổi nghiệp học, thì thật là khốn nạn đủ một trăm bề, những nơi có sẵn trường học ngay ở trong làng đã đành, còn thì phải đi sang làng khác, hoặc là theo lên trường nhà trường huyện hay là theo ra tỉnh lỵ hay là các thành phố, đến khi học càng cao, thì việc học lại càng khó khăn, tất lại phải theo ra thành phố Hà-nội, là nơi cái quế, gạo vàng, ấy là chưa kể các khoản chi tiêu về việc học, nào là sách vở áo quần, cái gì cũng đến gấp ba gấp bốn khi trước. Những nhà nghèo cực, thì đành phải rẽ ngang rẽ tắt, không dám mong đến bực đại thành, còn những nhà gia tư thường thường, thật cũng có lắm nhà vì một đứa con theo học mà đến nỗi khốn đốn.

Sự tiến hóa ở trong nước, cốt nhất trông vào bạn thiếu niên anh tuấn sau này, mà muốn rèn đúc lấy bạn thiếu niên anh tuấn thì cốt trông vào sự học. Bạn thiếu niên anh tuấn bây giờ, phần nhiều vì tình cảnh bó buộc, mà không được đến bực đạt đức thành tài, thế chẳng phải là một việc đáng tiếc và đáng phàn nàn lắm du?

Hiện nay ở nước ta cũng đã có hội du-học bảo-trợ, để giúp đỡ cho con nhà nghèo về sự học hành, nhưng mục đích chỉ cốt để trợ cấp cho con nhà nghèo đi du học tại Pháp, công cuộc rất to, tốn phí rất nhiều, tất phải những người có tư chất hơn người xa lắm, mới mong được hưởng cái quyền lợi ấy, còn những người kém đó một bực, hoặc là có bằng tiểu-học Pháp (brevet élémentaire) hoặc là người có bằng cao đẳng tiểu học Pháp việt (diplome de fins d'étndes complémentaires franco-indigène) mà muốn theo học lên bực trên (qua trường trung học bản xứ, rồi lên các trường Cao đẳng Đông-Pháp) thì còn chưa có nơi trông cậy nương nhờ. Bỉ con ta tưởng nên để ý đến việc ấy, trong họ góp tiền nhau lại, (chiếu theo cái tư cơ và cái chức nghiệp của mọi người mà đóng tiền nhiều ít) tậu lấy mấy mẫu ruộng ở trong làng, gọi là học điền, xét xem con em trong họ có tư chất thông minh mà gia-kế thật là bần bạc thì lấy hoa lợi của học điền ấy mà chi cấp cho, đến khi người ấy có chức nghiệp rồi, thì lại chiếu theo số lương hàng tháng bớt lại mấy thành mà giả lại cho họ, hết hạn bao nhiêu tháng thì thôi. Số tiền ấy lại tậu thêm mấy mẫu nữa. Làm như thế thì người trong họ chỉ phải góp tiền có một lần, và công dụng càng ngày càng rộng, con nhà nghèo được nhờ ơn cũng càng ngày càng nhiều, đó là một việc rất lợi ích và rất thiết thời mà ta có thể làm được vậy.

H. T. B.

Việc Trung-hoa

Ngày 18 Mars 1929

Bọn Uông-tinh-Vệ phản-đối hội toàn-quốc đại-biểu thứ ba

Các ủy-viên về phái tả ở Quảng-đông là bọn Uông-tinh-Vệ, Trần-công Bác, Hà-hương-Ngưng, Cố-mạnh-Dư, Cam-nãi-Quang, Phan-vân-Siêu tất cả là 14 người, ngày 11 mars có phát biểu lời tuyên-ngôn, đại ý nói rằng dẫn triệu tập có kỳ hạn, nhưng sai phép sắt cử các đại-biểu, thực trái hẳn với cái nguyên-tắc dân chủ của bản-đảng, vậy bọn chúng tôi đối với đại hội ấy quyết không thừa nhận vậy.

Tin Phùng-ngọc-Tường

Có người ở Bách-tuyền đến Bắc bình nói rằng Phùng-ngọc-Tường đối với việc Hồ-nam, chỉ ý muốn cho được yên-ổn, nếu có xẩy ra thế nào thì mình không hề dự vào.

Hội toàn-quốc đại biểu thứ ba

Hội toàn-quốc đại-biểu lần thứ ba, những nghị án ở các phương tất cả có hơn ba trăm bản, đại khái chia ra làm ba hạng: 1er Giáo-dục; 2e Chính trị; 3e Quân-sự.

Buổi hội-nghị ngày 17 mars, số đại-biểu dự hội, về phần trực tiếp tuyển cử có 89 người, phần chấm định sau khi đã tuyển cử có 116 người, cộng tất cả là 205 người.

Số dân đói ở mấy tỉnh

Hội bộ vệ-sinh có điều tra số dân đói ở mấy tỉnh Thiểm tây, Hà-nam, Cam-túc rõ ràng như sau này:

Hà-nam có 7 500 000 người;
Thiểm-tây có 6.250 000 người;
Cam-túc có 2.500 000 người;
Tất cả là 16.000.000 dân đói.

Vì số dân đói nhiều quá như thế nên sự cứu-tế rất là khó khăn.

(*Dịch báo Tàu*)

Ngày 22 Mars 1929

Cái phong trào cộng sản ở Giang tây

Thượng-hải. — Ở phía nam Giang-tây có xẩy ra cái phong trào cộng-sản. Một số truyền thiên chúa giáo và địa phận vị giám mục Dumont bị cướp phá.

Việc Lý-tế-Thâm bị bắt

Thượng hải. — Việc Lý-tế-Thâm bị bắt, có ảnh hưởng lên đến Quảng-châu làm giảm cái thế lực bọn quân phiệt về phái Quảng-tây, làm cho Tưởng-giới-Thạch được thắng thế. Tưởng-giới-Thạch vẫn khu khiển cuộc hội nghị toàn quốc, hiện họp ở Nam-kinh là một thành đương bị thiết quân luật.

Tình hình ở Nam-kinh

Thượng hải. — Tình thế ở Nam-kinh đã rõ hơn. Có tin đích xác rằng Lý-tế-Thâm, lãnh tụ phái quân phiệt ở Quảng-tây, và chánh tham mưu binh-gia Quảng-tây bị bắt.

Tưởng-giới-Thạch quyết dùng võ lực để đối phó với các tướng bất bình ở tỉnh Hồ-bắc. Tưởng sẽ trình đại hội đồng của quốc dân-đảng một khoản cho phép Tưởng bắt đầu dụng binh để đánh các tướng ấy. Về việc ấy, Tưởng-giới-Thạch muốn thay chánh phủ mà hành động, và có đại hội đồng của quốc-dân đảng tán thành cho. Các lãnh tụ của phái Quảng-tây đi mỗi người một nơi, Lý-tế-thâm bị giữ ở Nam-kinh. Lý-tôn Nhân trốn vào một nhà thương. Bạch-sùng-Hi bỏ Thiên-tân đi Hán-khẩu. Có tin ở Hán-khẩu đến nói rằng ở đấy hết sức trù các công việc phòng thủ. Đồn cốt yếu là Yangli.

Phùng-ngọc-Tường và Diêm-tích-Sơn tuyên bố rằng tán thành với chánh phủ trung ương Nam-kinh.

Tin đồn rằng quan tổng trưởng bộ tài chánh Tống-tử-Văn từ chức không có gì là đích xác.

Hội đồng toàn quốc vẫn họp có lính giữ gìn. Một bọn 13 ông đại biểu bỏ phòng hội nghị để tỏ ý phản kháng về các việc ám muội kia khác, nhưng không ra được ngoài nhà họp hội-đồng. Các buổi hội đồng tỏ ngắt. Các đại biểu không bàn luận gì, mà bỏ phiếu quyết nghị. Có tuyên cáo vào sở-quan về sau đăng.

Tuần lễ sau sẽ bầu cử các hội-viên trong hai hội-đồng chính của quốc-dân-đảng, hội-đồng hành chính, hội-đồng kiểm-soát. Những người ứng cử phải hơn 36 tuổi. Quan tổng-trưởng bộ ngoại-giao Vương-chính-Đình có tờ trình tóm tất cái chánh-sách ngoại giao của quốc-dân-đảng, và nói có thể lập lại việc điều đình Trung Nhật, song không nói đến bao giờ, và thế nào.

Việc Lý-tế-Thâm bị bắt làm cho việc tài chánh ở Quảng-châu bị náo động. Giấy bạc Quảng-châu vì thế mà sụt giá.

Bắc-kinh. — Trên Dương-tử-giang vẫn động binh. Toàn quốc hội-nghị ở Nam-kinh sắp sửa chuẩn cho phép đem quân trừng phạt Võ-hán.

Bạch-sùng-Hy đã tới Hán-khẩu, và đã cho tướng ... lo về việc động-binh, ở dưới quyền Bạch có các tướng Hồ-a Wei, và Hà-Kiện. Xem chừng hai bên không sao khỏi đánh nhau được.

Tám chiếc tàu chiến ngoại-quốc hiện đóng ở Nam-kinh. A. R. I. P.

Quan đại-tướng Sarrail tạ thế

Quan đại-tướng Sarrail, trong buổi Âu-chiến trước, có chỉ huy một đạo quân ở mặt trận phương Tây, rồi sau coi chỉ huy binh-gia Đông-phương ở Salonique, tạ-thế.

Chánh-phủ Pháp có nghị rằng nhà nước sẽ chịu phí-tổn về tang lễ của quan đại-tướng Sarrail

Việc Mọi làm loạn ở Ang-khê

Tiếp với những tin đã đăng trước, nay bản báo lại trích thêm những tin của Vô-tuyến A R I. P. như sau này:

Quân khố xanh cùng với tàu bay đã đi tuần tiễu ở miền dân Mọi. Tàu bay có ném trái phá xuống các làng. Việc tuần tiễu ấy xem ra đã có ảnh hưởng lắm, bọn Mọi đã lui hết cả. Các tàu bay đã trở về cả Hanoi.

Nhà nước đã định làm một con đường đi và lập mấy đồn khố-xanh ở trong các làng để phòng bị cho sự trị an ở miền ấy.

Việc rối loạn ở Mexique

Sở Kho-bạc xứ Mexique đã hạ lệnh cho các sở quan thuế ở đường cương giới tịch biên số vàng bắt được trong người những kẻ khởi-nghịch đánh trốn qua đường cương giới, vì số vàng ấy có lẽ là lấy ở các nhà ngân hàng, tại các thành ở Mexique.

Có tin rằng quân khởi-nghịch đã đánh thành Mazatlan ở bang Sinaloa. Nghe đâu 2.500 quân của chánh-phủ đóng ở đấy có tuyên bố sắp đầu hàng. Ở Mexico có tin nói rằng 6.000 quân của chánh-phủ đã bỏ Torreo đi cứu thành Mazatlan.

Ở Washington có tin rằng M. Kellog có nói có lẽ Hoa-kỳ phải can-thiệp vào việc xứ Mexique để ngăn cản cho khỏi bắn đại-bác qua đường cương-giới Hoa-kỳ.

A. R. I. P.

Kuôcq ngu'w mo'iq
ă ơ ư thì viết a' o' u'
đ viết d, d viết y, q viết k
Na'm yáuq :
sa'cq, huyênf, na'ngj, hoiz, ngaw
q f j z w

HAIF DAMF

Hào giả

— Ông buôn bán không được thực thà tí nào!

— Sao? Thưa ông.

— Hôm qua tôi mua hàng ở đây, ông có đưa nhầm đồng bạc giả.

— Xin ông đưa lời ông cho lại đồng bạc giả ấy rồi xin hoàn đồng bạc thật.

Ông khách đập tay xuống bàn:

— Tiếc thay tôi lại tiêu mất rồi Chủ-nhân.!!!

Bết-Tư-q

Cái thể lệ đốt pháo ở thành-phố

Người Nam có cái tục kể có dịp vui mừng thì đốt pháo. Bây ta không bàn cái tục ấy hay hay là dở, nhưng cái tục ấy đã ăn ngày, nó đã thành ra một sự khẩn-nhu, hễ ở nước Nam còn có người làm pháo buôn pháo, thì cái tục đốt pháo vẫn còn, không sao thôi được. Vậy thế mà theo như thể lệ của thành-phố thì ai muốn đốt pháo phải xin phép. Giấy xin phép phải làm bằng giấy đơn con, phải kể nhân dịp gì mà đốt pháo, phải có chữ của phó-trưởng chứng nhận lời khai, phải được ông chánh cảnh-sát không tỏ ý phản-đối, bấy giờ mới đem đơn đến tòa Đốc-lý xin phép, nếu được phép thì nộp tiền lệ phí về việc đốt pháo, cứ tính từng ngày muốn đốt pháo mà nộp.

Có giấy phép rồi thì được đốt pháo. Nhưng không phải chỗ nào, lúc nào đốt cũng được đâu. Đốt pháo cũng chỉ được đốt có giờ, như những giờ các sở làm việc, và chỉ được đốt ở trong nhà mà thôi, chứ không được phép đốt ở ngoài đường.

Tòa Đốc-lý cho phép đốt pháo, mà lại còn bó buộc như thế, là có ý giữ gìn cho khỏi bất tiện cho những người khác. Bắt đốt pháo phải có giờ là giữ gìn cho trong những giờ ngủ, những nhà không đốt pháo không bị bất tiện về sự đốt pháo của những nhà có việc mà đốt pháo. Bắt đốt pháo ở trong nhà chứ không được đốt pháo ở ngoài đường, là có ý muốn giữ cho khỏi phiền cho xe cộ đi lại.

Nhưng những nhà có việc muốn đốt pháo lấy làm ta thán về cái thể-lệ bó buộc ấy lắm. Lúc xin phép đốt pháo đã phiền rồi, đến khi được phép đốt pháo, lại nhè những giờ cần đốt pháo, nghĩa là các giờ ăn tiệc như hồi 12 giờ trưa, và hồi 6 giờ tối thì cấm không được đốt, nên xưa nay những nhà có việc đốt pháo, dù có giấy xin phép, có nộp tiền lệ-phí, nhưng chẳng nhà nào là nhà không bị phạt vì tội đốt pháo trái phép.

Cái thể-lệ ấy ta tưởng tòa Đốc-lý nên sửa lại đôi chút. Các giờ đốt pháo nên cho rộng hơn một ít, như buổi trưa có cho phép đốt pháo cũng không hại gì, còn buổi chiều có thể cho phép đốt pháo đến 8 hay 9 giờ, cũng không sao. Hay là phân biệt phố người Nam ở, thì cho rộng phép hơn phố người Tây ở, vì xưa nay người Nam chưa có ai thấy nhà láng giềng có việc vui mừng đốt pháo vào buổi trưa, hay buổi tối mà kêu ca bao giờ. Thực thế, những người ăn ở với hàng xóm, láng giềng mà khó khăn quá như thế thì ở giới Nam này thực là ít có. Thẳng hoặc có ông bà nào khó tính như thế, thì cũng đã tìm đến phố Tây mà ở, chứ không mấy khi sẵn chịu ở phố Nam. Cái thể lệ về việc làm nhà ở, cũng phân biệt phố Tây, và phố Nam, thì cái thể lệ đốt pháo này nếu tòa Đốc lý có sửa đổi lại như thế cũng có lẽ, mà không trái với phong-tục An-nam, chứ nếu cứ để như bây giờ, nhân dân thành phố đều ta-thán lắm.

Còn cái lệ cấm đốt pháo ở ngoài đường, tưởng cũng có thể châm-chước được. Người làm nhà có thể thong thả ... chẳng có hại gì cho lắm. Và từ ngày xe ô-tô thịnh hành, thì xe ngựa cũng ít, dù có đốt pháo ở trên lề, cũng chẳng lo gì xảy ra sự rủi ro nữa.

Ng. Tr. Chi.

Tin buồn về quan Thống-chế Foch

Tại Anh

Tại nhà thờ Westminster ngày chủ nhật mới rồi đã làm lễ cầu hồn cho quan Thống-chế Foch. Có hoàng-thái-tử, và rất nhiều người đến dự lễ, ai nấy rất yên lặng một cách cảm-động.

Tại Thượng-hải

Ở Thượng-hải có làm lễ viếng quan thống-chế Foch. Có quân thủy, quân bộ của Pháp, của Anh, của Ý, của Hoa-kỳ, của Nhật, và của Trung-hoa dự lễ.

Tại Saigon

Sáng thứ bảy hồi 7 giờ tại nhà thờ Saigon có làm lễ cầu-vong cho quan Thống-chế Foch. Quan Toàn-quyền Pasquier, quan Thống-đốc Krautheimer, các quan văn võ và các thân hào đến dự lễ đông lắm, Đức cha Dumortier hành lễ.

Tại Pháp

Hội-đồng thị-xã Paris định lấy tên quan Thống-chế Foch đặt tên cho khu vòng tròn ở Champs Elysées.

Nhân dân Paris kế-tiếp nhau mà đến trước linh cữu cả ngày hôm thứ bảy, rất là cảm động.

Bà thống-chế Foch đã cho đem ba vòng hoa để trên phần mộ người tử sĩ vô danh.

Trong các điện tín gửi đến, các báo có nói đến báo điện tín của quan Toàn-quyền Pasquier.

Lễ nghi về việc quốc táng nguyên đã ấn-định từ trước trong một bản chỉ dụ. Các hội rằng chỉ dụ không nói đến thì không được phép dự vào việc đưa đám. Song đặc cách cho những người bị tàn tật vì chiến-sự, và những nhà cựu chiến binh được đến dự lễ. Theo ý nguyện của gia quyến, ngày thứ ba này chỉ có một bài điếu tang, là bài điếu tang của quan Poincaré đọc ở Cam-liên-lăng.

Sáng ngày hôm chủ nhật, hồi 8 giờ 30 phút, đã rước linh cữu quan thống-chế đến dưới cửa khải-hoàn, ở nơi *place de l'Etoile* có một đội kỵ binh hộ vệ, có quan tổng trưởng bộ Chiến-tranh, các quan tướng-thư, và các đại biểu của các hội chiến sĩ tàn tật đi đưa, linh cữu đặt cạnh nơi phần mộ người tử sĩ vô-danh, có lính canh. Linh cữu yên-vị, thì công chúng được phép vào làm lễ viếng. Nhân-dân thành Paris kéo nhau vào rất đông, kế tiếp nhau diễn cả ngày trước linh cữu, ai nấy cảm động sâu xa.

Ban đêm chủ nhật sang ngày thứ hai, rước linh cữu đến nhà thờ *Notre Dame* cũng theo lễ nghi như hôm trước. Linh cữu sẽ để đấy cả ngày hôm thứ hai.

Hồi 9 giờ sáng hôm thứ ba, quan Giám-quốc tới nơi, nhà thờ sẽ làm lễ. Tại nơi hát thờ ở trong nhà thờ có để chỗ riêng cho gia quyến, cho quan Giám-quốc, cho các đại biểu riêng

của những vị quốc-trưởng ngoại quốc cho các quan thượng-thư. Ở chỗ lòng nhà thờ sẽ để chỗ riêng cho ngoại giao đoàn, cho các ông nghị-viên, cho đại biểu binh gia, cho đại biểu các hội cho đại biểu của hội Cựu-chiến binh, cho đại biểu báo quán v.v...

Lễ ở nhà thờ xong, thì đám sẽ đi đến Chư-hiền-lăng, theo thứ tự sau này: Đầu tiên hai đội kị-binh, một viên tướng, một đội đại-bác, một đội bộ binh, rồi đến các toán quân đại diện cho các binh-gia của Pháp và Đồng-minh, các đại-biểu của chiến-sĩ tàn tật, của cựu-chiến-binh, các lá cờ của các liên đội bị giải tán, do quan võ về ngạch trừ bị cầm. Sau đến một con ngựa dắt đi, và lá cờ mệnh lệnh thống-chế, sau đến linh cữu đặt trên một cỗ xe chở đại-bác, có sáu ngựa kéo, có kị-binh hộ vệ. Liền sau linh cữu thì có các viên quản cầm các bản gài bội-tinh của quan Thống-chế, rồi đến các nữ khán hộ.

Quan Giám-quốc, và gia quyến quan Thống-chế sẽ đi đầu, rồi đến đại biểu riêng của các vị quốc-trưởng, các ông nghị trưởng nguyên-lão nghị-viện, và thứ-dân nghị-viện, các quan thượng-thư, ngoại giao đoàn, phòng trị sự, và các ông nghị-viện ở hai nghị-viện, các ông có chân hội Bắc-đẩu bội-tinh, các ông có chân trong các viện hàn-lâm; rồi đến đại biểu của các hội và mấy đội lính.

Việc chấp-phất thì do các vị thượng quan, theo như thể lệ trong lễ nghi. Các đại-biểu cựu chiến-binh, ông thư-ký vĩnh viễn viện hàn-lâm Văn-chương, ông thư-ký vĩnh viễn viện hàn-lâm cách-trí, một vị thủy-quân nguyên-soái, các quan Thống-chế ở Pháp, các quan Tướng-chế và các quan đại-tướng Đồng-minh, và quan tổng-trưởng bộ chiến-tranh.

Cái sân trong vườn Tuiler es sẽ để riêng cho chiến-sĩ tàn-tật, cho cựu chiến binh, cho vợ góa tướng-sĩ, cho con nuôi nhà-nước, khi đám rước tới trước ngôi tượng Strasbourg ở nơi *place de Concorde* thì phường nhạc thổi bài *Marseillaise*

Đến Chư-hiền lăng sẽ đặt linh cữu lên trên một cái nhà mồ. Các quan chức sẽ ngồi vào các cao đài mới dựng, Quan Poincaré đọc bài điếu-tang, thay lời cho Chánh-phủ. Đoạn diễn binh.

Linh-cữu sẽ để ở trong nhà thờ của *Chư-hiền lăng, ở gần phần mộ* vua Napoléon.

Đại biểu của ngoại quốc tới Paris đã nhiều.

Bao nhiêu cột báo cũng không đủ thuật hết các lễ viếng ở Paris, và ở các tỉnh.

Tại nghị-viện ngoại-quốc, nhiều ông nghị-viên có đọc nhiều lời cảm động kính viếng quan thống-chế.

Ngày hôm thứ ba, các công sở, các trường học, các nhà hát đều đóng cửa, Hội Ái-hữu cựu sinh viên trường Cao-đẳng chuyên-nghiệp có giấy đạt cho hội-viên để tang trong ba tuần lễ.

Quan Poincaré có thỉnh quan Clémenceau đến cùng dự lễ tang với ngài. Quan Clémenceau cám ơn, ngài nói ngài rất cảm động, nhưng ngài yếu lắm, không thể đi theo đám tang được.

Thân vương Brabant sẽ đại-diện vua Albert nước Bỷ đến dự tang lễ.

A. R. I. P.

Lược-khảo lịch-sử Trung-quốc

CCXXVIII

Bọn Cáp-Ma thầm dâng một tên yêu-tăng cho vua Thuận-đế, tên yêu-tăng dạy vua làm cái thuật phòng trung vận khí, gọi là phép diễn điệp nhi (tiếng Mông-cổ, nghĩa là đại khoái lạc). Vua ở ngôi lâu, trễ bỏ việc chính-trị, ham việc vui chơi. Kén năm trăm cung nữ dạy múa hát, gọi là Thiên-ma vũ; lại sai đào ao ở hậu-cung, rồi đóng thuyền rồng ba trăm chiếc, thường đem cung-nữ đi dạo chơi.

Trương-sĩ Thành dấy binh ở Sơn-đông, đồ đảng hơn mười vạn; thanh thế rất to, lấy tỉnh Sơn-đông, tự lập làm Hoàng-đế, đặt tên nước là Đại-Chu. Quan thừa tướng là Thoát-Thoát đem đại binh đi đánh, quan quân đến Cao-bưu đánh mấy trận đều được, lại sai quân chia đường đến vây thành Lục-hợp, thế giặc rất cùng khốn, Cáp-Ma vốn có thù với Thoát-Thoát, xui tên Ngự-sử hặc tâu Thoát-Thoát xuất binh đã ba tháng mà không có chút công lao gì. Vua Thuận-đế xuống chiếu tước quan chức của Thoát-Thoát và an trí Thoát-Thoát ở Hoài an, Cáp-Ma lại thầm sai người đi giết chết Thoát-Thoát.

Chu-nguyên-Chương (vua Thái-tổ nhà Minh) dấy binh ở Hào-châu, kéo quân qua sông, đánh lấy tỉnh Thái-bình.

Trần-hữu-Lượng dấy loạn, đồ đảng rất nhiều, thanh thế rất mạnh, vây đánh thành An-khánh rất ngặt. Quan thủ tướng An-khánh là Dư-khuyết giữ thành sáu năm, ngoài không có quân viện, quân giặc đêm ngày vây đánh, Khuyết hết sức phòng giữ, làm bảo-chướng cho sông Giang và sông Hoài. Đến khi ấy Hữu Lượng đánh càng gấp, trong thành lương hết, thành bèn vỡ. Khuyết rút gươm đâm cổ chết, vua Thuận-đế được tin, đặt tên thụy cho Khuyết là Trung-liệt. Khuyết tên tự là Đình-tâm, đỗ tiến-sĩ trong niên hiệu Nguyên-thống (niên hiệu đời vua Minh-tôn). Khuyết học rất tinh, năm kinh đều có chuyên chú, thơ văn rất hay, chữ rất tốt.

Buổi ấy trộm giặc dấy tứ tung đường vận lương nghẽn tắc, ở kinh sư thiếu ăn. Vua Thuận-đế sai sứ đem rượu ngự và áo rồng ban cho Trương sĩ Thành, và bảo Sĩ-Thành theo đường bể vận lương vào kinh. Sĩ-Thành vâng mệnh, mỗi năm tải mười vạn hộc thóc về kinh-sư.

Chu-nguyên-Chương xưng vương ở Giang-nam, đặt tên nước là Ngô. Một hôm, Ngô-vương đọc Hán-thư, hỏi quan trấn giảng là Tống-Liêm và Khổng-khắc-Nhân rằng: «Nhà Hán không tiến lên được thuần vương, là tại làm sao?» Khắc-Nhân thưa: «Là tại dùng lẫn bá đạo». Ngô-vương nói: «Vua Cao-tổ nổi sau nhà Tần, Nho học duyệt tuyệt, vua Cao-tổ ở sau lúc can qua tranh chiến, nhân dân tiều tụy, chưa có thì giờ nhàn rảnh mà bàn tính đến việc lễ nhạc. Chỉ tiếc rằng vua Hiếu-Văn là vị vua hiền ở đời Hán, gặp buổi thiên hạ thái bình, chính nên chế lễ làm nhạc, đem lại cuộc thịnh trị đời Tam-đại (nhà Hạ, nhà Thương và nhà Chu, gọi là Tam-đại, hay là Tam-vương), thế mà cứ dùng dằng lần lữa khiến cho nghiệp nhà Hán chỉ đến thế mà thôi. Thông minh nhân hiền như vua Hiếu-Văn mà còn không làm, thì còn ai làm được nữa. Cái đạo đế vương cốt phải nhân thời, người gặp thời mà không làm, và người không gặp thời mà làm gượng, đều nhầm cả. Các vị đế vương gặp thời mà biết làm. Vua Hiếu-Văn nhà Hán gặp thời mà không biết làm, vua Thế-tôn nhà Hậu-Chu không gặp thời mà lại làm».

Ngô-vương bảo đình-thần rằng: «Vua Võ đế nhà Hán mua tìm sách sót mà sáu kinh mới ra, cuộc thịnh trị đời Nhị-đế (vua Nghiêu và vua Thuấn gọi là Nhị-đế) và đời Tam-vương, người đời sau mới được biết. Vua Võ đế có hùng tài đại lược, các vị đế-vương đời sau ít người bằng được, lại như việc biểu chương sáu kinh, mở mang đạo học của thánh hiền, lại có công lớn với đời sau». Bèn sai sứ giả đi tìm mua sách sót ở dân gian.

Ngô-vương đem đại binh đánh thành Giang-ninh (huyện Giang-ninh bây giờ, ở tỉnh Hà-nam), quan thủ tướng Giang-ninh là Phúc-thọ đem quân đón đánh, quân ít địch không nổi, thành bèn vỡ, tướng sĩ đều trốn chạy. Phúc-Thọ tay vẫn cầm gươm, đứng trên mặt thành để chỉ huy tướng sĩ. Có người khuyên Phúc-Thọ trốn đi, Phúc-Thọ trợn mắt và quát to lên rằng: «Ta là một vị trọng thần của nhà nước, thành còn thì sống, thành vỡ thì chết, còn đi đâu nữa» Được một lúc, quân Ngô kéo đến, Phúc-Thọ bèn bị hại. Ngô-vương vào thành, với các quân lại phụ lão đến bảo rằng: «Ta đến đây, cốt vì dân trừ hại mà thôi, chính sự cũ có điều gì không tiện cho dân thì bỏ đi». Dân cả mừng. Ngô-vương bèn xuống chiếu đổi Giang-ninh làm Ứng-thiên phủ.

Trần-hữu-Lượng vốn con nhà thuyền chài, thường làm huyện lại, trong bụng không lấy làm vui. Gặp lúc Nghê-văn-Tuấn và Từ-thọ-Huy dấy binh, Hữu-Lượng bèn bỏ chức huyện lại và đi theo. Sau Hữu-Lượng thấy Văn-Tuấn bạo ngược, rất không bằng lòng. Sau Văn-Tuấn mưu hại Thọ-Huy, việc không xong, chạy sang Hoàng-châu, Hữu-Lượng bèn thừa cơ giết Thọ-Huy, rồi thống lĩnh các quân, tự xưng là Bình chương chính sự.

Trước kia người Tây-châu là Minh-ngọc-Trân nghe Từ-thọ-Huy dấy binh, cũng cử tập hơn nghìn người, đóng ở Thanh-sơn, Thọ-huy sai người đến chiêu-dụ, Ngọc-Trân đem quân đến hàng. Được ít lâu, Ngọc-Trân đem năm mươi chiếc thuyền chiến vào vây Trùng-khánh, quan thủ-tướng Trùng-khánh là Vương-trát-lặt-Đồ bỏ chạy, sau Vương-trát-lặt-Đồ lại hội hợp với quan bình-chương là Loát-khắc-Đạt, quan tham chính là Triệu-Tư, đóng quân ở Gia-định, lập mưu định lấy lại Trùng-khánh, Ngọc-Trân sai tướng là Vạn-Thắng đánh Gia-định và chia binh đánh lấy Thành-đô, không bao lâu Gia-định cũng mất, Triệu-Tư, Loát-khắc-Đạt và Vương-trát-lặt-Đồ, ba người không chịu hàng, đều bị hại, người Thục gọi là tam trung, từ đó các quận huyện đều đến hàng phục Ngọc-Trân.

Âu-dương-Huyền tên tự là Nguyên-Công, trong năm Diên-hựu đỗ khoa tiến sĩ (Diên-hựu là niên hiệu đời vua Văn-tôn) sau làm bồi-thẩm ở Hồ-quảng, xin trí sĩ, vua Thuận-đế hết sức giữ lại, cất làm Hàn lâm viện thừa chỉ. Khi trộm giặc dấy tứ tung, Huyền dâng sách chiêu dụ đến mấy nghìn lời, đều thiết trúng sự cơ, triều đình không biết dùng, Huyền lại xin cáo về, vua cũng không cho, đến khi ấy đau mất, vua rất thương tiếc, đặt tên thụy cho Huyền là Văn, Huyền tính giản dị hòa nhã, sửa mình rất nghiêm khắc, làm quan rất liêm chính, ba lần làm tế-tửu, sáu lần vào Hàn-lâm, ba lần vào Nội-các, phàm [illegible] Huyền khởi thảo, thực là bực đại văn chương ở buổi ấy.

(Còn nữa) Tiều-mai

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	25 độ
15 giờ	27 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 25 Mars 1929, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 f. 40.

Thời giá quốc trái:

Ngày 19 Mars 1929

3 %	hoàn dần		77 f. 10
3 1/2 %	hoàn dần		95 f. 00
4 %	vĩnh viễn	1917	86 f. 90
4 %	»	1918	86 f. 90
5 %	»	1920	103 f. 25
5 %	hoàn dần	1920	113 f. 80
4 %		1925	145 f. (?)
3 %	vĩnh-viễn		72 f. 15
5 %	1915-1916		99 f. 00

Tin tàu — Tàu *Claude Chappe* mang thư ở Pháp sang (do tàu chennoneeux) đã từ Saigon đêm 22 mars hồi 23 giờ ra Qui-nhơn, Tourane và Haiphong.

Tàu *Dalny* đi ở Colombo chạy đi Singapore ngày 18 mars.

Tàu *Campinas* đã ở Saigon chạy đi Hongkong ngày 19 mars, chừng ngày 30 này thì tới Haiphong.

Ngạch tòa sứ. — M. Nguyễn-văn-Tân, tham biện tòa-sứ Hà-đông, nay đổi đi Ninh-bình.

M. Nguyễn-văn-Khuê tham biện, tòa sứ Ninh-bình, nay đổi về tòa ba phủ Thống-sứ.

Lê-nguyễn-Bình, thư-ký hạng nhì hết hạn nghỉ, nay đổi về Hà-đông thay M. Tân.

M. Vũ-hữu-Đức, thư-ký tập sự ở Vĩnh-yên, nay được thăng thư ký hạng sáu.

Ngạch lâm chính. — M. Dương-văn-Khuê, tinh kiểm lâm tập sự, nay được thăng linh kiểm lâm hạng sáu.

Ngạch nông chính. — Bùi-đình-Sang đã tốt nghiệp trường canh nông Tuyên-quang, nay được bổ nông cán tập sự.

Tại trường bảo hộ. — Cậu Trần-tử-Yên, học trò năm thứ nhì, trường bảo-hộ, nay bị đuổi không được học trường ấy nữa.

Những trẻ khó dạy. — Nguyễn-văn-Sau, giáo học, nhà số 22, phố Hàng-phèn trình rằng đứa con trai tên là Nguyễn-thế-Vi, 13 tuổi, vì có lỗi phải quở trách; thế mà dỗi bỏ nhà đi, không biết rằng đi đâu.

Các sách dùng ở các trường. — Các sách có tên sau này đã được phép dùng ở các trường Pháp-Việt:

Tên soạn giả	Tên sách
Hương-Khang	Khuyến niên ca.
Ưng-An	Việt-sử danh nhân liệt nữ ngâm khúc
Société de Patronage des Ecoles de Nam-định	Choix de lectures du samedi.
Ng-văn-Ngọc	Đông tây ngụ ngôn
Ngô vi Liễn	Anthologie franco chinoise III
Une réunion d'instituteurs	Leçons de choses
Ng-đức-Phong	Quarante morceaux de récitation française (Cours préparatoire)
Phạm-Tá et Lê-văn-Lễ	Le Petit Ecolier
Dương-quang-Hàm	Leçons d'Histoire d'Annam
Trần-lê-Nhân	Hán học danh ngôn
Nguyễn-v-Thưởng	La pratique de la composition française
Đỗ đình-Nghiêm	Khải đồng tiểu thuyết
R. Michel	La lecture française au Cours moyen.

Ốm đường. — Sáng qua, một người tên là Nguyễn-phúc-Tôn, 35 tuổi, quán ở Nam-định, thấy ốm nằm ở đường Trường-thi, đã cho mang vào nhà thương.

Làm thịt lậu thuế. — Sáng nay, linh cảnh-sát lại bắt được mấy người đàn bà, đem thịt lậu thuế lên thành phố, vậy đã bị làm biên bản phạt, và thịt thì bị tịch-mất.

Mất ví tiền. — Cậu học-trò Lê-văn-Nhân, 19 tuổi, ở số 67 phố hàng Bát, trình rằng mất cái ví, trong có cái thẻ thuế thân và ba đồng bạc.

Đồ ăn cắp. — Linh cảnh-sát bắt được một người tên là Nguyễn-bá-Định ở Thanh Giám, có mang một cái đồng hồ và một cái chậu nghi là của ăn cắp, vậy đã bắt giải vào sở mật-thám.

ĐỒ ĐẠC BÁN RẺ TIỀN
11 bis, Bd Rollandes, Hanoi
7.719

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, [illegible] theo giá rất rẻ.
[illegible]

Ngài ho dư?

Vậy nên lập-tức đến hiệu Bào-chế CHASSAGNE, *Số 59, phố Paul Bert, Hanoi* sẵn có thứ thuốc chữa khỏi tức-khắc bệnh ho, ho gió, ho lao, vân vân, của ngài.

Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư nói về thuốc SIROP NOFAL.

NHÀ THƯƠNG VÀ NHÀ HỘ SINH
ĐƯỢC NHƯ Ở NHÀ
Phòng khám bệnh
QUAN ĐỐC-TỜ BLOT
63 phố Tràng-thi và 78, phố Thợ nhuộm
Giây nói số 449, Hanoi

Ở Bắc-kỳ mới có nhà này là một. Bệnh nhân muốn chữa bệnh gì cũng được, muốn cần phải mổ-xẻ cũng được chắc chắn, muốn đỡ đẻ được cẩn thận tử tế hay là chữa các bệnh về phụ-nhân như hiếm đẻ) hài-nhi cũng được.

Tại nên đến quan Đốc-tờ Blot là thầy thuốc đã kinh-nghiệm lâu năm, lại là tay chuyên môn khảo-cứu.

Có buồng riêng tử tế để chữa bệnh, buồng có đủ cả máy đèn máy nước. Tiền thuốc và tiền thầy thuốc không phải trả vì đã tính cả vào tiền chữa bệnh và buồng rồi. Có 3 hạng Trả tiền từng ngày, hay là trả tiền chữa khoán cũng được.

Người nhà đến thăm lúc nào cũng được. Hàng ngày quan Đốc-tờ đến thăm bệnh-nhân luôn luôn.

Lúc nào cũng có bà đỡ tốt-nghiệp c. ở đây luôn.

Khám bệnh hàng ngày *từ 8 giờ đến 11 giờ và từ 15 giờ đến 17 giờ* — Ai muốn *mời đến* nhà thăm bệnh cũng được xem xét cẩn thận.

Muốn hỏi han điều gì, xin cứ mời đến tận nơi, bất cứ giờ nào.

Hiệu Bào-chế MONTÈS. 54, Phố Paul Bert, Hanoi

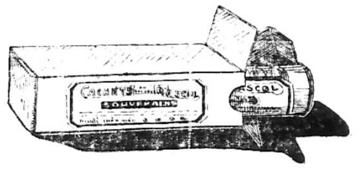

Hễ thấy ghê mình thì dùng ngay một viên thuốc Rascol là khỏi ngay bệnh cúm và bệnh sốt rét rừng.

Pardessus 4$ và 7$

Nhà DEMANGE Hanoi có rất nhiều pardessus kiểu đẹp lót suốt: Bằng dạ fantaisie 4 $ một, còn dạ đen thì 7 $.

Xin mời các quí-khách chiếu cố.

Số 2

ĐÁY GIẾNG HỒN OAN

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Chuyện một con dâm phụ giết chồng rồi vứt thây xuống giếng, [illegible] đáy giếng [illegible] được một người, không [illegible] Nửa [illegible] ba năm sau gặp có [illegible] quan rất liêm minh [illegible] được [illegible] những kẻ gian tà không [illegible] được.

Hiếu-cô con ơi! con nói làm chi cho cha thêm nỗi đau lòng. Những lời con nói đó, một là vì cha, hai là vì việc nhà, cha há lại không biết hay sao. Nhưng cha chỉ nghĩ một điều là bây giờ lấy được một người có đức hiền ra, thì trong nhà lại càng thêm hay, chỉ e vớ phúc lại lấy phải đứa không ra gì, phá hại ân tình, lại ăn ở ra lòng bất chính, cha đây càng thêm khổ, mà con cũng phải chịu lụy lây. Con ơi, cái cảnh dì ghẻ con chồng ở trong đời này, xưa nay đã xảy ra biết bao nhiêu chuyện đáng thương tâm. Nếu cha nay lại để cho con phải chịu cái nông nỗi như thế, thì cha không nỡ lòng. Vậy con chớ nên nhắc đến chuyện ấy làm chi, con cứ yên lòng, các con lo liệu được thế nào, thì hãy cứ hay thế.

Hiếu-cô thấy nhắc đến chuyện ấy khiến cho cha càng thêm thương xót, và thấy cha nói không muốn lấy vợ kế, nên cũng phải chiều lòng, từ đó trở đi không dám nói đến nữa.

Đèn không nắm đất, ngọn cỏ chưa xanh; nghĩa cũ tình xưa lòng nào nỡ bạc; cái sự tâm của *Tôn-đại-lý* quả có cái chí tình như thế thật. Nhưng từ đó trở đi, mỗi khi ở huyện nha trở về, vì công-vụ phiền-mang, trong người đã mệt nhọc lắm; lại thấy trong nhà vắng vẻ, quạnh đi quạnh lại chỉ có một bố một con, *Hiếu-cô* cũng biết thu xếp việc nhà, nhưng lắm lúc liều yếu đào tơ một mình cũng không sao coi sóc cho khắp được. Tối đến bên ngọn đèn leo lét, hai cha con cùng nhau bàn bạc việc nhà, chừng đến canh khuya lại đều về phòng riêng đi nghỉ. Phòng không lạnh lẽo, gối chiếc chăn đơn, ngổn ngang trăm mối bên lòng, nghĩ cảnh cha góa con côi, nếu không có một người đỡ đần, lỡ khi cha hay con có ai trái gió dở giời, biết lấy ai là người sai khiến. Nghĩ đến điều đó, lần quyết định phải lấy vợ kế mới xong.

Trong lòng đã quyết định lấy vợ kế rồi, nhưng lại nghĩ mình nay cũng đã gần đến tuổi già, biết lấy bạng gái nào cho được. Lấy hạng gái còn đang tuổi xuân xanh, chỉ e vợ trẻ chồng già, chúng nó không khỏi sinh lòng tủi phận hờn duyên, đứng núi này lại trông núi nọ. Lấy hạng gái góa đã đứng tuổi chăng, thì e lại kém đường sinh dục, vì lo rằng việc nhà vẫn là việc trọng, mà tông đường nối dõi, cũng là một việc rất cần. Nghĩ ngợi phân vân, suốt đêm không ngủ, sáng ra rửa mặt súc miệng xong, liền sắp sửa đi vào huyện nha, để cùng mấy người bạn thân bàn về việc ấy, xem hay chăng thế nào.

HỒI THỨ HAI

Duyên đâu ai dứt tơ đào
Nợ đâu ai khéo buộc vào tận tay.

Tôn-đại-lý lật đật đi vào đến lại phòng, mấy người đồng bạn liền hỏi rằng:

Tôn-ông mọi hôm coi buồn bã, làm sao hôm nay lại ra ý vui vẻ, chắc hẳn có sự mừng gì chăng?

Tôn đại lý tủm tỉm cười rồi nói rằng:

Tôi có định việc này, nói ra sợ các ông cười, từ khi tiện nội mất đi, trong nhà một bố một con, việc nhà rất là mang bách, thế tất phải tìm một người thứ thất để đỡ đần cho, nhưng việc ấy rất khó, muốn nhờ một người làm mối, mà chưa biết nhờ ai đây.

Mọi người nghe nói đều nói rằng:

Vẫn tưởng tôn-ông không nghĩ gì đến việc ấy nữa, chứ tôn ông đã có ý ấy, thì chúng tôi đây đều có thể làm mối được cả, tôn ông định lấy ai nào?

Tôn đại lý nói:

Thực ra thì tôi cũng không còn nghĩ đến việc ấy nữa, nhưng vì thế bách như tôi vừa nói đó, nên lại phải đèo bòng. Còn như lấy người thế nào, tôi phải chờ xem sự lựa chọn của người mối.

Tôn-đại lý vừa nói rứt lời, thì bỗng có một người cười hà hà mà nói rằng:

Tôn ông nói ra vừa khéo quá, hiện nay trong huyện thành có một người đàn bà, dẫu là dở dang, nhưng tuổi còn xuân và nhan sắc rất xinh đẹp, và lại là người ở xa mới về, nếu tôn ông làm bạn với người ấy, mới hay nhân duyên do giời định, dù đông tây nam bắc, cũng xe lại nên gần.

Tôn đại Lý nói:

Tôi không cần người xấu hay đẹp, chỉ cốt người trông nom lo liệu việc nhà được cho tôi mà thôi.

Người ấy nói:

Ồ chà, nói đến cái tài cán của cô ta, thì lại là người đảm đang có một, nếu tôn-ông trông thấy người, thì tôi tưởng dù tôn-ông khó tính đến đâu cũng không bỏ được.

Đại lý hỏi:

Vậy thế là con nhà ai? Ở chỗ nào?

Người ấy cười mà nói rằng:

Cô huyện ấy mà!

Đại-lý hỏi:

Ai biết cô huyện nào, nói rõ tên thì tôi mới biết được. Nếu nên thì tôi xin nhờ ngay ông làm mối cho.

Người mối ấy nói:

Thế ra tôn ông không biết tiếng cô huyện à? Mà có lẽ tôn ông không biết thật, vì là một cô lớn, ít khi đi ra đến ngoài, mà lại ở xa mới về. Tôi biết tôn-ông cần người, nên mới nhắc đến. Nên lắm, tôi xin sẵn lòng làm mối không dám lấy gì.

Đại-lý vốn người thực thà, thấy người ấy nói nhẹ lời ngay, có biết đâu lại mắc mưu bợm già, rước phải con yêu tinh, đến nỗi về sau thành ra mang họa. Lại thấy người ấy tỏ ra lòng sốt sắng muốn giúp mình, nên vội vàng thu xếp giấy mực, mời người ấy đi ra hàng rượu Trắng-cá, thết đãi cơm rượu, để hỏi chuyện lại, thì người ấy nói rằng:

Cô huyện ấy vốn người họ *Cường*, lấy làm hầu quan huyện họ *Phan*, trước tri huyện Nam-hùng, ba năm trước quan huyện mất tại huyện lị, phu nhân cùng gia-quyến phải lưu lại đó để giữ phần mộ, vừa rồi mới cùng nhau mang hài-cốt về. Cô ta còn ít tuổi, thế tất phải đi lấy chồng. tôi đây thấy nết thấy người vẫn lấy làm trọng lắm, nay tôn-ông muốn cần người thứ nhất, thì trong huyện thành này, bỏ con người ấy thì còn lấy ai.

Nay xin nói qua cái lai-lịch của ả họ *Cường* tức là cô huyện ấy, ả vốn là con nhà tầm-thường, nhưng sinh ra lại có được cái nhan sắc rất mĩ-miều, tóc đen như mây, da trắng như tuyết, mặt hoa mày liễu, thực riêng có cái vẻ sắc nước hương giời, nhiều người vẫn nói vì chẳng có số giàu sang, giá này dẫu đức chà vàng cũng nên. Vì ả có cái nhan sắc như thế, nên cũng có ý cậy mình, không chịu làm bạn với những người quê mùa cục kịch. Năm hai mươi tuổi, có quan huyện Nam-hùng sai mối đi tìm mua một người nàng hầu, mụ mối liền đem ngay ả *Cường* để tiến cử.

Quan huyện bấy giờ đã có tuổi, nhưng vẫn là người đa-tình, được ả hầu non, lại có nhan sắc, nên đẹp ngay và đem lòng yêu quí lắm, Giai đầu bạc, gái má hồng, dẫu không vừa đôi phải lứa, nhưng gái tham thì giai tham sắc, quan hết lòng yêu thương ả, mà ả cũng hết lòng chiều chuộng quan...

(Còn nữa)

NHÀ GIỒNG RĂNG

TRẦN-QUANG-MINH

Bản-hiệu lập tại phố hàng Bông-Lờ số nhà 199 Hanoi, đã lâu năm chuyên về nghề giồng răng, Giồng đủ các thứ răng trắng, đen, vàng, bạc; nhổ răng, chữa sâu răng, và răng, răng đen đánh trắng, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già gẫy hết cái hàm, làm toàn hai hàm răng khác để sinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nó cũng như răng thật không bận bịu gì cả.

Nay bản-hiệu kể mấy thứ giá thường dùng tạm như sau này.

RĂNG		
	Vàng một cái	6p.00
	Bạc một cái	6p.00
	Trắng một cái	5p.00
	Đen một cái	3p.00
	Đen đánh trắng một bộ	5p.00

Giồng nhiều có hạ giá

Các quý-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm hoặc nói han điều gì bản-hiệu xin đón nghênh trân-trọng, cắt nghĩa minh-bạch, và cam đoan làm nên được như ý.

Các quý-khách ở tỉnh khác cần mời đến quý tỉnh làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về. Bản-hiệu sẽ có người đem tận nơi làm và giá nhời ngay.

Kính cáo
TRẦN-QUANG-MINH
Ouvrier Dentaire
199, Rue du Coton — Hanoi

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỒ

33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi

Giá mỗi chai: **2$10**

Bán tại hiệu CHASSAGNE
59, Phố Tràng-Tiền
HANOI

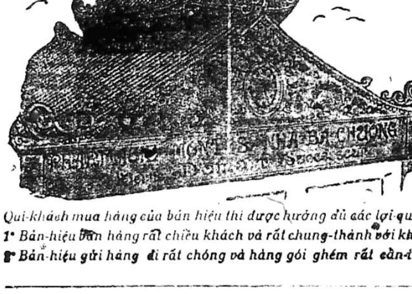

Qui-khách mua hàng của bản hiệu thì được hưởng đủ các lợi-quyền:
1° Bản-hiệu bán hàng rất chiều khách và rất chung-thành với khách.
2° Bản-hiệu gửi hàng đi rất chóng và hàng gói ghém rất cẩn-thận.

XE ĐẠP

Kiểu năm 1929 đã về. — Giá từ **28$00** đến **68$00**

28$00

Xe chữa tính rất hạ!!

Marque: *Hồng-Bàng, Lạc-Long, Le Coq, Royal, Alcyon, Lucifer, New empress (sous marque Automoto) Diamant, C D G, Daring, L'unique, Ste Etienne, Moro, Fiducecia, Éléphant,* xe ô-tô *Mathis sport 2 places,* nhiều phụ-tùng, xe mới, bán giá rất hạ.

Gửi 5 xu timbre về lấy mẫu xe.

TRÚC-THÀNH
59bis, Neyret (Cửa-nam), Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ

HÀ-ĐÔNG

Có phải cướp đường không? — Một cậu học-trò tên là Nguyễn-đức-Toại, 15 tuổi, quán làng Thu-lộ, huyện Hoàn-long, trình rằng hồi 8 giờ 30 tối 20 mars đi xe-đạp đến đầu Cầu-giấy, thì thấy hai người nấp gốc cây chạy ra, xưng là tuần-phiên, hỏi thẻ; cậu học-trò nói còn ít tuổi chưa có thẻ, thì lại hỏi thẻ đăng xe-đạp, rồi một tên trong hai người ấy túm ngay lấy cậu ta, giằng lấy cái ví đựng 7 đồng bạc chạy mất, còn đứa kia thì cầm cái roi mây quật mấy cái.

Cậu học-trò ấy có nhận được một đứa cướp tiền ấy, tên là Bìo ở làng Láng.

Đòi tên Bìo đến hỏi, thì nó khai rằng hôm ấy giữ đồng tre đỗ ở đồng, chợt nghe có tiếng kêu ở đằng Cầu giấy, liền chạy đến, thì thấy một người làng tên là Nguyễn-văn-Khánh, đương cãi cọ nhau với cậu học-trò đi xe-đạp; nó có can-ngăn cả đôi bên rồi về, chứ không cướp bóc gì cả.

Hỏi Nguyễn-văn-Khánh, thì khai rằng, hôm ấy đang đi ở đường Cầu-giấy, thấy một người đi xe-đạp không có đèn, đụng vào hắn, làm cho hắn ngã; nên hắn mới hỏi vặn làm sao đi xe đạp lại văng những lời thô tục ra với hắn. Bởi vậy hắn sẵn có cái roi mây cầm tay, bèn quật mấy cái, chứ không phải cướp bóc gì cả.

Hiện còn đương xét xem thực hư việc ấy thế nào.

YÊN-THÁI

M. Quých bị lừa. — Một người chủ hiệu xe đạp, tên là Nguyễn-văn-Quých, ở Yên-phụ, quán làng Hòa-mỹ, huyện Thượng-phúc, (Hà-đông) trình rằng ngày 9 mars có một người xưng tên là Nguyễn-văn-An, lại thuê một cái xe đạp, hiệu Foran, giá đáng ba chục đồng, hẹn đến hôm sau thì đem giả. Thế rồi rồi từ hôm ấy mất tích, chẳng thấy người ấy đâu nữa.

⁂

Lại cũng hiệu xe đạp Ng-Quých, ở Yên-phụ, trình rằng ngày 18 mars, có một người xưng tên là Nguyễn-văn-Nông, lại thuê một cái xe đạp hiệu Coq số 241, hẹn đến hôm sau đem giả, rồi cũng mất, chẳng thấy tăm hơi bơi đâu cả.

Có trong mấy ngày, một hiệu xe bị lừa luôn hai cái xe đạp.

BAC-NINH

Hai đoạn gỗ lim. — Đêm vừa rồi không biết quân trộm nào táo gan dám ăn trộm hai đoạn gỗ lim đặt đường sắt, ở chỗ km 12+700 đường xe lửa Hanoi Nacham.

Ông phủ Từ-sơn đã cho đi dò xét mà cũng không thấy mạch mối chi cả về việc trộm ấy.

Vẫn chẳng chừa. — Sáng 23 vừa rồi, chiếc ô-tô hàng số T.2386 của hiệu Nguyễn-thị-Cả số 49, phố Chính (Đáp-cầu), chở khách ở Hanoi sang. Khi tới chỗ gần làng Trung-quan, sở cẩm-đầm thấy xe chở đông khách quá liền bắt dừng lại hỏi, thì thấy xe ấy có phép được được chở có 30 người, mà hôm ấy lại chở những 40 người cả nhớn bé. Lập tức làm biên bản phạt và bắt phải hoàn tiền lại những khách thặng số bị đầu xuống.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUE

Quan Khâm sứ đi tuần du đã trở về. — Quan Khâm-sứ Le Fol đi tuần du ở miền Kontum, Darlac và Lang-biang đã trở về Huế ngày 23 mars.

Một chi-điếm của Đông-dương ngân-hàng. — Ngày 23 hồi 5 giờ chiều chi-điếm của Đông-dương ngân-hàng đã làm lễ khánh-thành, có quan Khâm-sứ Le Fol, quan Công-sứ Deté tỉnh Thừa-thiên, quan Phụ-chính, các quan văn võ và thân hào Tây Nam đến dự.

Lễ xây viên đá thứ nhất của đập Thuận-an. — Sáng chủ-nhật đã làm lễ xây viên đá thứ nhất cho cái đập Thuận-an để chắn nước mặn và mở mang được 30.000 mẫu tây ruộng trong tỉnh Thừa-thiên.

Có quan Khâm-sứ đến chủ lễ và quan Phụ-chính cùng các thân hào Tây Nam đến dự đông lắm.

Ông Nguyễn-thành-Hưng là quản-lý « Société des Travaux du Centre-Annam » đọc diễn văn có nói đại ý rằng một công việc to tát chừng ấy mà giao cho một công-ti Annam thì ông mừng biết chừng nào. Ông ca tụng cuộc hòa-bình của nước Pháp ở xứ này và nói rằng phàm việc gì muốn được tấn bộ tất phải có cái tinh thần Pháp với cái công khó nhọc của Nam giúp lẫn nhau mới được.

Quan Khâm-sứ đáp rằng ngài muốn thúc hành đến chứng kiến cuộc này là vì khi làm xong sẽ làm giàu to cho tỉnh Thừa-thiên là nơi tiếp giáp ngay với kinh-đô. Quan Le Fol nói Tây Nam có đồng tâm hiệp lực thì tương lai mới được hòa bình và nước Nam mới được thịnh vượng.

VINH

Pharmacie Commerciale du Nord-Annam

E. GILLET, Pharmacien, Vinh

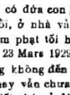

Bán đủ các thứ thuốc tây, giá rẻ hơn các hạng thuốc khác ở Đông-dương.

Tôi có đứa con giai tên là Ng-thế-Vị, 13 tuổi, ở nhà vẫn gọi là Bưởi, vì sự nghiêm phạt tối hôm trước, sáng hôm sau - 23 Mars 1929 - cắp sách đi học — nhưng không đến trường — rồi đi đâu đến nay vẫn chưa thấy về, xin ông bà nào biết cháu ở đâu, hay lạc đi đâu xin làm ơn mách hộ cho xin cảm tạ.

Nguyễn-văn-Soạn
dạy học trường Yên-phụ
7.702 nhà ở phố Hồng-phúc số 22

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX làm cho mắt các ngài khỏi đau, khỏi mà được trông thấy tỏ rõ, tức cũng như mặt trời kia soi sáng cho các người.

Phàm hễ mắt hơi đau, hơi đỏ, hơi nhấp-nhem một tý, đều là những cái khởi-điểm của bệnh toét mắt cùng các bệnh đau mắt nguy-hiểm khác nữa.

Vậy nếu những khi ấy, các ngài có sẵn ngay một lọ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX ở trong nhà mà tra ngay đi, thì tức-khắc làm cho mắt khỏi đau, không sinh nặng ra được.

Các ngài chớ quên rằng nếu trễ-nhác một chút là có thể gây nên cái nạn mù mắt đấy.

Vậy tức-khắc ngay bây giờ các ngài nên mua ngay, hay viết thư bảo hiệu thuốc gửi bán cho một lọ:

COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX là thuốc chuyên trị bịnh đau mắt rất thần-hiệu mà rất rẻ tiền.

Có ba hào một lọ thôi (0 $ 30).

Phàm lọ thuốc nào không có để đủ chữ COLLYRE JAUNE DU Dr CASAUX thì chớ có mua. Vì thuốc ấy hay, nên nhiều kẻ làm giả-mạo lắm.

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX có bán ở hiệu thuốc:

CHASSAGNE, 59, Rue Paul Bert, Hanoi và ở khắp các hiệu thuốc tốt khác.

Tết đến sau lưng

Đông qua xuân tới, là là tết đã đến sau lưng. Trăm cảnh đã hồi xuân, khiến cho lòng người càng thêm vui-vẻ! Trước ngọn gió xuân, trong đám hoa xuân, uống một chén chè Kim-Thái mà thưởng xuân, thì thật là cảm tình chan-chứa, không những thế, trong mùa xuân mà lại dùng chè Kim-Thái làm tặng phẩm thì lại càng quí-hóa nhã-nhặn biết bao.

Chè Kim-Thái có nhiều hạng kể sau này:

Đài-hồng-đào, Bạch-kê-quan, Chinh-liên đào, vân vân. Còn nhiều kể không thể xiết, giá cả phải chăng.

Các liệt-quí sẵn lòng chiếu cố bản-hiệu nhất luật hoan nghênh.

Bản chủ-nhân cẩn-bạch
3 Cantonnais Hanoi télép 480
140 Rue Chinois Haiphong télép 272

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: **1$80**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: **0$80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

81, phố Paul-Bert, Hanoi

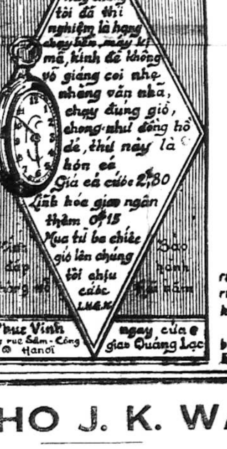

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chữa bệnh rất thần-hiệu và dùng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là:

HO
HO GIÓ
GHÍP (Cảm ...)
HEN

và tóm lại là hết thảy các chứng-bệnh về khí-quản.

Điều-độ uống: Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa súp, ngoài những bữa ăn.

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã quá mười lăm tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế:

CHASSAGNE

Ông LAFON và LACAZE

Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp

59, phố Paul Bert, Hanoi

Giấy nói số 95

"Các quan công nhận là tốt nhất"

Có nhiều thứ rượu bắt trước rượu Tonique Tonkinois, nhưng rượu Tonique Tonkinois vẫn tốt hơn cả.

Bán tại nhà thuốc Montès nhà ba chuông, 54, Phố Paul-Bert, Hanoi.

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh vi cẩn thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất

Nh. khi có hễ cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$25 một litre

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

GÂY MÕN

Thuốc SIROP de DESCHIENS
... huyết bò

Làm cho Sung túc máu men, ấy là một vị thuốc của các L... trừ bình.
Thuốc này hiệu hơn thịnh bổ tươi và các thứ thuốc có tanh sắc. Các nhà thu... thành Paris đều dùng nó

Mal de Dos
et Troubles Urinaires

Voici des signes importants pour reconnaître la faiblesse des reins et voici le traitement qu'il est utile de suivre si vous éprouvez des douleurs aigues ou sourdes dans le dos.

De même si vous ressentez des troubles urinaires avec urines troubles, foncées ou qui déposent, n'hésitez pas à employer les Pilules Foster.

Bien des douleurs et des signes inquiétants ont disparu, grâce à elles, d'une façon rapide et définitive.

Elles sont excellentes contre la cystite, le catarrhe et l'inflammation de la vessie, l'incontinence, les envies fréquentes avec brûlures.

PILULES FOSTER
pour les Reins et la Vessie

La boîte 7 fr. 80 — La double-boîte : 14 fr.
Toutes Ph^ies ou f^ie, H. Binac, pharmacien, 25, Rue Saint-Ferdinand, 25, PARIS (17e).

CHÈ 寧泰

Quý-khách muốn xơi thứ chè quanh năm thơm ngon, xin lưu-tâm chiều-cố xơi chè chính-hiệu NINH-THAI thời quý-khách sẽ được mãn-ý.

NINH-THÁI
10, Rue des Cantonnais, Hanoi
164, Phố Khách, Haiphong
78, Phố hàng Trống, Nam-định

Urocédrol Gallo

Thuốc mới trừ bệnh lậu, chế bằng Essence de Cédrus Atlantica. Tốt hơn các thứ thuốc đàn-hương không bao giờ làm đau thận, và trị bệnh rất chóng

BÁN TẠI :
Hanoi, hiệu Chassagne.
Haiphong, hiệu Brousmiche

BỆNH GIANG-MAI
Nên Trị bằng
THUỐC TAM-VỊ

Thuốc này, chế theo bài của giáo-sư Fournier hoà lẫn với các vị thảo-mộc, đã có tiếng ba mươi năm nay, mà dùng để trị bệnh giang-mai (tiêm-la) cũng chắc khỏi, không lo mai hậu phát và chứng bệnh gì khác nữa. Thuốc này gồm ba vị khác nhau, đồng sức trị cho thiệt khỏi bệnh, không thuốc nào bì kịp. Và thuốc này tự uống lấy được và lúc trị bệnh vẫn ăn uống cử-chỉ như thường, không phải nghỉ, phải tiêm (chích) khỏi đau đớn, tốn tiền. Đó lại là một mối lợi nữa.

Thuốc này chế tại Laboratoires F. PARAT
66, Rue d'Hauteville, Paris
ở Bắc-kỳ có chứ tại :
PHARMACIE CENTRALE DE L'INDO-CHINE
58, Rue Paul-Bert — Hanoi
Muốn biết rõ cách chữa thì nên in cuốn sách riêng ở hiệu thuốc lớn đó.

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

KHÔNG GÌ THÚ BẰNG

Ăn cơm xong rồi,
Uống một cốc nhỏ

RƯỢU

Rhum du Pilar

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom Penh.
3007

GÓ GÌ khổ hơn NGỨA

Ngứa ngáy và hâm da không những là khó chịu lại còn tỏ cho ta biết là da xấu và trong mình có nội bệnh nữa.

Ấy lúc đầu chỉ dấu có thể mà sâu sinh ra bệnh nặng. Ta nên biết mà chữa ngay đi

Ông M. ARMAND B. ở Chalon sur Saone nói rằng :

Đã từ lâu trong mình tôi ngứa ngáy khó chịu quá, tôi mất cả ăn cả ngủ. Tôi tư nghĩ rằng đời người mang cái bệnh ngứa không ai khổ bằng. Tình cờ một hôm tôi mua được một ống thuốc INOTYOL thì ... hồi phục cho tôi, trước kia tôi đã thử hết hàng trăm thứ thuốc, buộc thuốc ... mà không được một ích lợi gì. Khi tôi mua hộp INOTYOL mới bôi đầu đã thấy đỡ ngay, sau khỏi hẳn. Tôi thực phục là thần dược và từ đó thấy ai đau cũng mách giùm.

Xem đó thì biết thuốc INOTYOL là thuốc công hiệu đệ nhất, là thuốc tối-tân, để chữa các bệnh ngoài da như lở, ngứa, đỏ da, đầu đinh, mụn loét, sâu-quảng, vân vân.

Thuốc mỡ INOTYOL có bán ở các hiệu thuốc Bắc-kỳ

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Bệnh lậu (Blennoragie) thì ai cũng biết, hễ điều-trị không khéo thì nó bỏa ra một thứ bệnh nặng là bệnh ken (prostate) nghĩa là nó sưng một cái hạch ở dưới bàng quang. Người bị lậu đã thành ken thì thường muốn đi đại tiểu tiện mà không đi được, hay mỏi dái, đau lưng, đi cũng đau ngồi cũng khổ mà nhất là khi ngồi xe thì lại khổ hơn nữa. Khi đi đại tiện mà cố rặn thì ra một thứ phân loãng hơi vàng vàng xanh mà cũng có khi lại dính một tí máu. Sự đó là thường bởi muốn đi tiểu tiện quá hóa sinh ra thế.

Cái chứng bệnh ấy có thể chuyển sang bệnh nặng đến nỗi ốm yếu đi và mất sinh con đẻ cái nữa. Xưa kia, bệnh ấy rất là khó chữa. Nhưng ngày nay chữa lại rất là dễ, ấy cũng là nhờ có thứ thuốc *Santal Monal* nó làm cho khỏi mắc phải bệnh lậu kén, hay những chứng bệnh khác nữa trong khi đau lậu. Thuốc *Santal Monal* này làm cho nước tiểu thành ra xanh, và có nhiều tinh chất riêng và rất bổ, lẫn vào nước tiểu để rửa những tỳ thận ở bàng-quang, nhờ thế bệnh lậu tức thì khỏi hẳn và không sợ bệnh gì sinh ra được nữa.

Vậy thì khi mới mắc bệnh lậu phải nên dùng ngay thuốc *Santal Monal*.

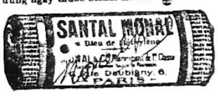

Ở các hàng bào chế lớn đều có bán cả.
3046

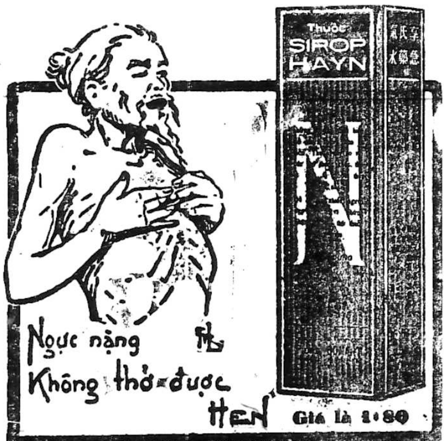

RƯỢU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG LABO ... CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào hay bằng. Thuốc QUINA LAROCHE là thuốc hay hơn hết cho bổ sức lực, bổ tạng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn được, thuốc đó lấy tâm hay cả thể gian ai thường được quen dùng.

Ai ai dùng nó cũng được, nhưng là người bịnh con cũng đàn bà ... con nít. Thuốc đó trị bịnh con mấy: thiếu hư huyết yếu đuối, huyết suy, bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu đuối, bị trái ban, bị cảm mạo ... rét ban sau lưỡi trắng, trẻ trở trong ... các bịnh đó đều dùng được tay thuốc QUINA LAROCHE được.

Con nít huyết suy và con gái lúc đang lớn ... sanh đẻ, cũng như mấy bịnh kể trước đây đều nên uống thuốc QUINA LAROCHE.

Những người nào ở xứ hay có thấp ... cũng chẳng nên quên dùng thuốc đó.

Các bịnh kể trên đây thuốc đó trị lấy làm ... Chẳng những ... hết mà ... còn lại ngày sau trong mình mạnh khỏe, lại thêm sức lực, ăn uống ngon có chứng ... chúng ta giám kêu thuốc đó rằng: Nước ngọc thạch của thiên thần chế ra (Liqueur de Jade) ... người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thảy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc QUINA LAROCHE thì chúng ta có đặng cả vạn giấy chứng và thơ cảm ơn của mấy người bịnh và cả vạn giấy của các quan lương y khác ...

Rất tại thuốc nước QUINA LAROCHE là một ... thuốc làm lợi cho người hơn hết thảy.

CÁCH DÙNG

Rượu QUINA LAROCHE phải uống từ một ly tới ba ly cả bữa theo chai rượu trọn một ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống một ly, uống 3 ly trước cữ rét 2 giờ rưỡi, thì ấy ty thời uống trước cữ nửa giờ.

Thuốc QUINA LAROCHE thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước vô mà uống cho dễ khỏe.

COMAR VÀ CÔNG-TY
Ông thầy bán thuốc hạng nhất tại Paris

MAUX D'ESTOMAC

Crampes, tiraillements, pesanteurs, digestions difficiles, tous ces malaises douloureux disparaissent en quelques jours, grâce au régime du

PHOSCAO

Le plus exquis des déjeuners.
Le plus puissant des reconstituants.

Le régime du Phoscao est conseillé par les médecins aux anémiés, aux convalescents, aux vieillards et à ceux qui souffrent de l'estomac ou qui digèrent difficilement.

ENVOI GRATUIT D'UN ÉCHANTILLON

BÁN TẠI : **G. M. R.** HANOI

MỖI HỘP :

Bột trẻ con........	6 fr. 25
Hạng có đường.......	6 fr. 25
Hạng không có đường..	8 fr. 25

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỘI LÝ NGÂN HÀNG
SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Tư bản dự định : Francs **72.000.000**
Tổng cộng khoản dự-bị ngân đến ngày 31 Décembre 1927 : » **85.500.000**

HỘI ĐỒNG TRỊ-SỰ :

Chánh trị-sự : M. STANISLAS SIMON, Chánh-hội-đồng trị-sự công-ty hỏa-xa Vân-nam ;
Phó trị-sự : M. PAUL BOYER, Chánh-hội Thương cục Comptoir National d'Escompte de Paris ;
Tổng quản-lý chủ nhiệm : M. RENÉ THION DE LA CHAUME, Nguyên thanh-tra Tài-chính-bộ.

Công-việc bản ngân-hàng kể như sau này :

In các thứ giấy bạc.

Mua bán các trái phiếu ngân-phiếu, các giấy nhận tiền đi đường, gửi tiền đi bằng điện-báo hay bằng thơ-từ cho các nơi có chi-điếm hay là các viên quản lý của ngân-hàng ở những thị trường to tại khắp thế giới.

Gửi tiền đi khắp các nơi ở Đông dương.

Mở các quĩ cho vay tiền và gửi tiền, bất cứ thứ nào, hoặc có hạn định, hoặc không hạn tùy theo ý muốn của quí khách. (Xin xem bản tòng kê về việc này).

Cho vay tiền trước về các trái phiếu, mùa màng, hàng hóa, đồ vàng đồ bạc.

Nhận mua bán những trái phiếu khắp các thị trường, nhận ... tiền giúp những lợi tức, công nợ ở khắp các thị trường, và nhận giữ hộ những trái phiếu.

Nhận trả tiền trước những trái-phiếu khắp mọi nơi, và nhận đòi hộ các tiền tài về việc buôn khắp Toàn cầu.

Đổi chác các thứ tiền bạc hoặc trả ngay hay trả dần. Mua và bán các thứ tiền ngoại-quốc.

Giao-dịch các công việc thuộc về ngân-hàng ở Đại-pháp, Viễn-đông và các ngoại-quốc. Tại Hanoi và Haiphong có cho thuê tủ bạc.

Điểm-Lưu-Tín-Diện : INDOCHINE

GIÂY NÓI :	
Hanoi	58 et 561.
Haiphong	26 et 219.
Namdinh	90.
Vinh	45.
Thanh-hóa	37 (mở ngày thứ ba).

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC, kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập lãng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 69

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ MUA :

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ. . . . . Một litre : 2$40*
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — ***Thuốc nước.*** *Một chai : 1,25*

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — ***Thuốc hạt.*** *Một chai : 1,25*

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — ***Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm*** *uống 3 hay 4 muỗm. . . . . . . Một chai : 1,50*

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai : 0,80*

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu
2005

Supplément au Trung-Bắc Tân-Văn

Nº 3604 du 25-26 Mars 1929

TRUNG-BẮC BUỔI TRƯA

Phụ-trương số 42 (Tờ phụ-trương này ra từ trưa hôm 25 Mars 1929). Mỗi số: 1 xu

GIÁ MUA CÓ HẠN

	Tờ buổi trưa	Tờ buổi tối	Cả hai tờ
Cả năm	3$00	6$00	8$00
Sáu tháng	1.60	3.20	4.00
Ba tháng	0.90	1.80	2.00
Một tháng			1.00

Nam-kỳ và ngoại-quốc phải trả thêm tiền cước

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur, 68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
Téléphone nº 150

PUBLICITÉ

Annonces le c/m. .... [illegible]
Réclames 1,00

Consulter les tarifs pour contrats de longue durée

Lamf dêz kiêmq tiênf, lamf cho nên viêcj

Người ta sinh ra ở trong thế-giới ai cũng có cái lụy phải ăn, phải mặc phải nuôi gia-quyến, cho nên cái cuộc lao động cần phải theo nghĩa thiển cận kiếm lấy đồng-tiền, nghĩa là ứng-dụng cho kẻ khác. Phần nhiều người cần phải lấy đó làm cái phương-dùng đến cái việc làm của mình, thì việc làm ấy là hữu dụng, vậy tức cũng là làm nên việc rồi.

Nhưng cái sự cần dùng của người đời, một ngày một oái-oăm. Trước còn cần ăn cho no, mặc cho ấm, ở cho kín gió mưa. Sau rồi sinh ra những cách xa-hoa lịch sự, những cách tiêu-khiển lạ lùng. Dần dần những cách xa-hoa đó lại hóa ra cần dùng nhiều hơn sự ăn, sự mặc, sự ở. Giả sử hết thảy bao nhiêu người ở trên địa diện, cứ theo cái lẽ thiết-yếu mà cần dùng, no rồi mong lấy ấm, no ấm rồi mới cần đến sự vui thú, thì phàm bao nhiêu việc ứng-dụng có thể gọi được là việc hay cả. Ngặt vì cái số người không đủ no ấm thì nhiều mà cái số người đã được no ấm thì rất ít, mà đã no ấm rồi lại còn lo đến những cách xa-hoa lịch-sự, cho nên trong cái đại đa-số những kẻ làm trâu làm bò, phải có một đôi người nghĩ đến cái điều khả-phủ trong cuộc lao-động. Làm ra việc gì mà lợi được sự no ấm của người ta, thì coi là hay hơn những việc chỉ phỉ cái lòng thích xa-hoa của những kẻ đã no ấm rồi.

Những kẻ trị-dân mà khuôn-xếp được cuộc làm ăn của người ta, để ứng-dụng vào sự no ấm phần nhiều người trước đã, còn dư mới để thỏa cái bụng xa-hoa của số ít người được no ấm rồi, thì gọi là những bậc tài đức, đáng kinh bang tế-thế.

Tuy rằng việc khuôn-xếp nhân-công, lợi dụng nhân tài là việc của nhà cai-trị, số nhiều người cứ việc tuân theo pháp-luật đã đặt ra trong cái đoàn thể mình làm bộ-phận, nhưng cá-nhân cũng cần suy-nghĩ đến mà làm ăn, mà chọn cái kế doanh-nghiệp của mình cho nó bõ cái công sống ở đời, để thỏa chí rằng ta ở đời trong mấy mươi năm không đến nỗi là ăn báo của đời, dẫu có hưởng cuộc vinh-hoa phú-quí cũng không phải là ăn-cắp của xã-hội.

Trong cách người ta chia chức việc cho nhau, cũng lắm chức-việc thật là phiền, giả sử những người giữ chức việc ấy, mà ai nấy cũng hiểu cái nghĩa đời như nói trên kia, nghĩa là biết khinh bỏ những việc dẫu nhiều tài lợi mà không ích gì, không có mình, mối-giềng nhà nước cũng không đến nỗi tan-tành đổ nát, thì thật là một sự hay; nước nào có cái phong trào ấy thật là một nước thịnh-vượng, đáng ví với đời Nghiêu-Thuấn. Nếu trong một nước mà ai cũng muốn làm việc có ích, người nào bất-đắc-dĩ phải nhận lấy những chức việc phù-phiếm, hữu danh vô-bình, để mà cầu lấy miếng ăn, thì biết ngượng, biết ... biết tủi cái phận hư sinh, thì chi mà nước không giàu dân không thịnh.

Nói như thế, thì chẳng hóa ra người nông-phu kia, anh thợ may kia, là đáng quí đáng trọng hơn một thầy ký từ sáng đến chiều ngồi nắn-nót mà vào sổ mấy cái *bordereaux* ru? (tờ liệt-kê những giấy má việc quan của các công-sở gửi cho nhau) Không nên nghĩ như thế. Người nông-phu, anh thợ may, thầy thư-ký một công sở, ông quan-lớn, ngồi xử kiện cho mấy anh nhà quê, bấy nhiêu người cũng là những bánh xe trong một bộ máy, cái bánh xe nào cũng cần phải có cả, thường chỉ có người chế ra máy mới nom thấy cái lẽ thiết-yếu của mỗi cái bánh xe. Tuy vậy người nông phu mất được nom thấy hột thóc deo xuống nó mọc lên cây mạ rồi ra thóc lúa cho người ta ăn ngày sau, anh thợ may mất được nom thấy cái áo mình may nó ấm lưng cho khách thuê may, thì thường vẫn coi mình là làm nghề đê tiện; mà thầy ký kia biết rằng mình uổng hai buổi ngồi mân một việc đáng chỉ làm trong năm phút đồng hồ, ông quan ngồi biên chép khẩu-cung của mấy thằng nói nhảm, biết rằng không có mình thì đã có trăm nghìn người khác làm được việc của mình, thì thường coi mình là một viên chức của nhà nước, là bậc trên những kẻ làm ăn. Bao giờ trong xã-hội, có những người suy nghĩ đến những sự trái ngược ấy bấy giờ mới có nhiều người làm sự có-ích, thích chuyên những nghề có ích vậy.

V.

Vì gãi đầu một cái mà một cô thiếu-nữ người Anh được 20 vạn quan

Ở Luân-đôn có tin rằng một ông quan thuộc bộ hàng không vừa phải đền cho cô May Nicot là người mình đã bỏ làm vợ số tiền bồi thường 1.600 *livres sterling*, ước 20 vạn *francs* vì bội ước.

Xét những lời tranh biện tại tòa án thì ra ông quan ấy không lấy cô kia nữa là tại đã có lời dặn kỹ càng mà cô ấy cứ gãi đầu. Vì cớ gì mà cô này gãi đầu thì không thấy nói. Người ta đoán rằng có lẽ đầu cô có lắm chấy.

Nhưng có lẽ cô gãi là để khỏi phải ý cái ước kết hôn mà lại được lời vào đấy nữa. Nếu vậy thì cô này khôn khéo lắm, vì nay tòa đã xử cho cô được một số tiền chi tiêu rất sung túc.

Các cô thiếu-nữ mình nom đó, vì một cái gãi đầu mà tơ đào phải dứt, huống nữa là các cô lại có tính gãi ở những đâu đâu.

Kuôcq ngu'w mo'lq

ă ơ ư thì viết a' o' u'
đ viết d, d viết y, q viết k
Na'm yâuq:
sa'cq, huyêǹf, na'ngj, hoiz, ngaw
q f j z w

HAIF DAMF

Thưa các bà...!
Thưa các ngài...!

Khi nào đọc dít-cua mà có nữ giới ngồi nghe thì dít cua giả (1) thường phải thủ-lễ mà nói hai câu «Thưa các bà! cần phải thưa các bà cho thêm phiền, chữ «các ngài» đây đã là một tiếng xưng hô tưng bốc, có thể thay cả cho tiếng các ông cùng các bà được.

Bỗng nghe tiếng một bà nói:

— Cụ tú gà đâu rồi! Cụ hãy lấy bộ «Việt âm tự-điển» mà tra chữ «ngài» cho tôi xem nào!

— Bộ «Việt-âm tự-điển» chưa làm xong.

— Cứ như ý ngu-ý này thì bà phải là bà, ngài phải là ngài, không thì giải nghĩa hàm hồ được. Có nhiều câu văn đem chữ bà mà chữa ra chữ ngài thì thành vô nghĩa lý. Thí dụ như đôi câu đối nôm sau này, thử đem đổi chữ bà ra chữ ngài, xem có xuôi không? Tôi không nhớ là của ông nào mừng bà nào, mà mừng về cái gì, chỉ thấy người ta truyền tụng rằng:

«Một chữ sắc phong hàm cụ lớn,
«Nghìn năm danh-giá của bà to».

Hif-ñinhf Nguyênw-va'n Tôi

(1) Tức là diễn-giả, nghĩa là người đọc dít-cua.

Việc bảo tồn các đền đài cổ tích

Quan Thống-sứ vừa thông-tư cho các quan cai-trị đầu tỉnh rằng từ rày trở đi có hội đảng nào xin phép mở cuộc lạc-quyên để tu bổ các đền chùa cổ-tích mà thuộc vào hạng Nhà-nước bảo-tồn thì các quan phải trình ngài biết để ngài định cái thể lệ cho phép thế nào, chứ các hội-đảng không được tự ý muốn tu bổ thế nào cũng được.

Việc dựng một nhà hội-quán

của hội Liên-hiệp ái-hữu các viên chức công sở Bắc kỳ

Như lời bản báo đăng trong một số trước, hội «Liên-hiệp ái-hữu của các viên-chức các công sở Bắc-kỳ» đã định dựng tại Hanoi một cái nhà hội-quán (maison commune des fonctionnaires indigènes) để lấy nơi họp tập mà tiền chi phí thì lấy vào một tháng số tiền lương mới được tăng, hoặc hơn nữa thì tùy tâm.

Việc xin tăng lương này được kết quả cũng là nhờ vì mấy ông trị sự trong hội Liên-hiệp, nhất là ông hội-trưởng, cho nên người ta chắc rằng hội Liên-hiệp hô hào thì các viên chức ai cũng hoan nghênh cả, vì số tiền góp chỉ bằng cái phần tăng trong một tháng mà thôi, ví như là chậm một tháng chưa tăng vậy. Cái ý kiến đó cũng hay. Nếu các viên-chức ai cũng không tiếc một tháng tăng ấy, thì chẳng bao lâu hội Liên-hiệp ái-hữu sẽ có một cái hội quán to nhất Bắc-kỳ.

Sau đây xin đăng nguyên văn cái tờ đạt của ông hội-trưởng gửi cho các anh em các sở.

Thưa các quý-hữu,

Anh em đồng nghiệp mà thân-ái nhau, là vì ai nấy đều biết trọng «đoàn-thể». Cái biểu-hiệu «đoàn-thể» tức là hội

Hội Liên-hiệp ái-hữu chúng ta lập được ba bốn năm nay, tuy mới có cái giấy liên-lạc vô hình, mà công-cuộc đã được nhiều điều kết quả: chắc anh-em ta, ai người cũng rõ. Song đã có hội mà chưa có hội-quán, thì thật là một điều khuyết-điểm, vì rằng không có nơi bàn bạc công việc, trao đổi ý-kiến, cùng là tụ hội, đi lại thân mật với nhau. Anh em ta nhiều người thường nói đến việc ấy và nhiệt-thành muốn làm lắm.

Nay chúng tôi lĩnh ý anh em, đã xin phép quan Thống-sứ quyên tiền lập một nhà hội quán tại Hanoi, ngài đã duyệt-y, thư số 4017-A ngày 14 mars 1929.

Hội quán này lập ra đại-khái là nơi:

1. Hội-nghị công việc của các hội Liên-hiệp ái-hữu;
2. Tiếp bạn, tiếp khách;
3. Có thư viện;
4. Có bàn quần, có sân đánh bóng, có sân tập thể thao, vân vân;
5. Có buồng để anh em đồng-nghiệp xa gần đi về tạm trú.

Đất sẽ xin nhà-nước một khu thật rộng, nhà sẽ có mấy tay kiến trúc trông coi.

Hội-quán này tức là một cái nhà chung cho tất cả anh em đồng-nghiệp toàn kỳ; không tách-bạch nơi hội này, hội khác, không phân-biệt người trong hội ngoài hội, ai ai cũng đều có quyền như nhau ở trong cái hội-quán này.

Việc lập Hội-quán là việc công-ích, hãy lần này ... dịp được tăng lương mà anh em ta đã ... hằng tâm hằng sản, nếu lại được tất cả anh em các công-sở Bắc-kỳ mỗi ông quyên một tháng số tiền lương mới được tăng ấy, hơn nữa thì càng hay, thì chẳng bao lâu chúng ta sẽ có một cái Hội quán nguy-nga tráng lệ.

Số tiền ấy, ông nào muốn đóng ngay xin cứ gửi: Banque de l'Indochine à Hanoi cho «Intermiccle du Personel Indigène de l'Administration du Protectorat au Tonkin» Ông nào muốn đóng làm mấy tháng cũng được, chúng tôi liệu cách thu thế nào tiện lợi sẽ có thư trình các ông biết rồi mới thu sau.

Anh em ta, ông nào tiếp được giấy đạt này, xin vui lòng ghi tên và đóng làm mấy tháng vào giấy quyên rồi gửi cho một ông sau này:

Ông Vũ đình-Chung, thư-ký hội Liên hiệp Ái hữu, Travaux Publics Hanoi.

Ông Đỗ-đình-Đắc, Résidence Supérieure Hanoi.

Ông Hội-trưởng hội mình;

Ông Chủ Giấy-thép sở tại;

Hoặc những ông mà hội Liên-hiệp Ái-hữu ủy-quyền thu nhận; (1).

để chuyển giao cho chúng tôi thì tiện lắm.

Phương-danh các ông quyên tiền sẽ lần lượt đăng lên báo-chương cùng ghi vào bia kỷ niệm nhà Hội-quán.

Số tiền quyên sẽ tạm gửi vào nhà Ngân-hàng, khi dùng đến sẽ lấy dần.

Mỗi sở sẽ cử mấy ông lập thành một hội-đồng có trách-nhiệm trông coi mọi việc.

Nghĩa đoàn-thể, tình liên-lạc, việc công-ích, anh em đồng-sự ta, dù hội này, hội khác, dù ông có chân hội, hay không có chân hội, xin ai ai cũng một lòng gom tài, góp sức, để việc lập hội-quán được sớm kết-quả, thì chúng tôi lấy làm cảm-tạ và vinh-hạnh vô cùng.

Hội trưởng hội Liên-hiệp Ái-hữu Bắc-kỳ
TRỊNH-BÁ-BÍCH

(1) Các ông nào sẵn lòng muốn giúp cho việc lập Hội-quán này chóng thành-hiệu xin làm ơn cho một ông trong bốn ông trên này biết để gửi giấy ủy-quyền nhờ các ông giúp hộ

Vì ghen gió mà cầm dao giết người

Bến-tre ngày 12 Mars

Ngày 12 mars mới rồi tại làng Bình-khánh, thuộc tổng Minh-lưới (Bến-tre) có tên Ng-tây-Liêu vì nghi cho tên Ng-văn-Thanh là người cùng xóm có nhân tình với vợ mình, nên tên Liêu trong bụng hằm hằm quyết giết chết tên Thanh cho đặng mới nghe, bởi có đó nên ngày hôm ấy Liêu vừa gặp Thanh thì kiếm chuyện gây sự cãi nhau, rồi cầm dao chuối ra sả nhằm tên Thanh mấy vết rất nặng. Tên Thanh ngã ra, bất tỉnh nhân sự. Làng xóm áp lại bắt tên Liêu và chở tên Thanh lên nhà thương Mỏ cày, Thanh chịu không nổi nên chết rồi. Hiện nay tên Liêu đã bị giải ra tòa và bị giam chờ tra hỏi. Máu ghen đâu có lạ đời nhà ghen.

Một cái nạn săn đêm

Bắn lỡ chết hai người

Huế ngày 21 tháng 3

Vừa rồi có hai người lính đi bắn sơn thú ban đêm tại miền núi ở làng Tuần, chẳng hay vì sự rủi ro thế nào mà lại bắn lầm phải một người đàn bà và một đứa trẻ con bị trọng thương, chở về nhà thương được một hôm thì người đàn bà ấy chết.

Nghe rằng hai người lính ấy trốn mất một người, còn một người thì biết lỗi nên đã đi trình báo, và chở người bị thương vào nhà thương. Sự này quan trên đang tra xét.

Hai nhà du-lịch khắp thế-giới

Đây là ảnh hai nhà du lịch nước Tchéco-Slovaquie là ông Bohumil Pospisil là tay trước thuật cùng với thư ký riêng là ông Josept Huhl đi chơi khắp thế giới. Hai ông đã tới Hanoi ngày 22 Mars, và chiều thứ bảy vừa rồi có lại thăm bản quán. Các ông định đi 100.000 kilomètres nghĩa là gấp hai rưỡi cái chu-vi quả đất.

Một kỳ báo sau bản quán sẽ tường thuật cuộc hành trình này.

MM. Bohumil Pospisil và Joseph Huhl

Một cái ý kiến hay

Lính khố xanh phải học nghề khán-hộ

Xưa nay chỉ trong các đạo khố-đỏ mới có binh lính biết nghề khán-hộ (infirmier). Nay quan Thống-sứ vừa mới có một ý-kiến hay là bắt các binh lính khố-xanh từ nay cũng phải học nghề ấy. Ngài đã thông tư đi các tỉnh cứ mỗi năm cắt mấy người biết đọc biết viết đến học nghề khán-hộ tại nhà thương tỉnh-lị, trong thời-hạn là một năm, để rồi về trông nom cho hàng quân, nhất là trong khi đi quân-thứ, hoặc gặp những khi cần kíp có thể chữa cho nhân-dân ở nhà-quê nữa, như là chủng đậu, buộc thuốc, vân vân.

Lễ cầu hồn quan Thống-chế Foch tại Hanoi

Đến sáng mai thứ ba đúng 8 giờ, Đức cha sẽ làm lễ cầu hồn cho quan Thống chế Foch tại nhà-thờ chánh Hanoi. Đức Khâm-mạng Dreyer sẽ thân hành đến làm phép.

Một người Annam lấy súng-lục bắn vào một quan tòa

Saigon 23 mars. — Ngày hôm qua hồi 15 giờ, một người Annam tên là Phạm-văn-Kiên bắn một phát súng-lục vào quan Dự-thẩm Madaillat ở giữa tòa án, nhưng đạn không tin phải ngài. Một lúc sau mới bắt được Phạm-v-Kiên.

ARIP

Tòa án Trừng-trị

Nên đỡ nhau chớ hoài đả nhau. — Về việc Mmes Trần-thị-Hòa và Ng-thị-Đoan đều là cô đỡ kiện lẫn là tát nhau ngày mồng hai tết (đã đăng rõ ràng ở kỳ báo trước) thì sáng hôm nay tòa tuyên án phạt Mme Trần-thị-Hòa 1 quan và tha cho Mme Ng-thị-Đoan.

VIỆC HANOI

THỜI TIẾT

Lúc 10 giờ sáng: 24 độ

Bán công-thổ của thành-phố

Đến ngày 8 avril này hồi 9 giờ sáng tại tòa Đốc-lý sẽ bán đấu-giá sáu khu đất công ở đường Jaurréguiberry, phố Riquier, hàng Đẫy và phố Tuyên-quang.

Khu thứ nhất ở đường Jauréguiberry 624 thước vuông, đặt giá 3120 đồng, khu thứ hai cũng ở đường ấy 1.180 thước, đặt giá 5.900 đồng; khu thứ ba ở đường Jauréguiberry và phố Riquier 802 thước giá 4.010 đồng. Ba khu sau ở hàng Đẫy và phố Tuyên-quang, một khu 626 thước giá 4.382 đồng, một khu 630 thước, giá 4.410 đồng, và một khu nữa 476 thước, giá 3.332 đồng. Tính ra giá đánh mỗi thước 5 đồng.

Vấn đề di nhà-thương An-nam xuống Cống-vọng

Nhà nước đã định trích ở sổ dự-toán Bắc-kỳ năm nay lấy 20 vạn đồng về việc làm mấy tòa nhà cho nhà-thương mới ở Cống-vọng. Những nhà dùng trước nhất là nhà hộ-sinh và nhà cho các cô-đỡ ở.

Nghe nói đất ở nhà-thương cũ sẽ đem bán đấu-giá để lấy tiền chi tiêu về việc làm nhà thương mới. Nếu vậy thì phí mất bao nhiêu của, vì ở nhà-thương cũ bây giờ đã làm nên nhiều tòa nhà rộng rãi phí tổn kể hàng triệu đồng. Cứ như ý ta thì nên để mà không nên phá, vì làm thêm nhà thương ở Cống-vọng vẫn là nên rồi, song bãi nhà thương ở thành phố thì không nên, vì bao giờ cũng cần phải có một cái nhà thương ở gần cho những người có bệnh cần kíp, không nên dọn hết đi.

Một đội lính Lê-dương mới

Một đội lính lê-dương có một quan ba, ba quan hai và 270 cai đội và lính đã từ Oran đáp tàu Pitéas đi Haiphong ngày 20 février.

Một người lính Tây trầm mình ở sông cái

Sáng chủ nhật hồi 6 giờ 20, một người lính Tây tên là Noël Roger, 27 tuổi ra sông cái trầm mình, cách bờ đê phố Mới trông ra chừng 200 thước.

Viên cảnh sát ở bóp ngoài bến là M. Dehais, được tin báo liền chạy ra thì thấy mấy người Nam đã vớt lên rồi, nhưng mình mẩy đã đờ ra như chết, M. Dehais cùng với mấy người cảnh sát ta, và nhờ được những đồ của bóp dùng để cứu người chết đuối nên đã chữa cho người lính được hồi lại rồi đưa vào nhà thương.

Xét ra thì người lính ấy trầm mình là vì phải giam và nhân lại phiền nỗi gia đình nữa.

Một người con gái thắt cổ tự tử

Chiều chủ nhật hồi 4 giờ 15, Ng-thị-Thuyết 16 tuổi, đi ở với nhà số 42, phố Tiên-Tsin lấy thắt lưng buộc cổ vào chuồng xí tự tử. Người nhà biết chạy đến cắt dây ra và chữa được ngay, rồi đưa về nhà nó ở phố Sông Tô-lịch. Nghe đâu nó tự tử là vì bị nhà chủ mắng.

Thi thư ký ngạch Thiên-văn-đài

Đến ngày 1er, 2 và 3 mai 1929 này, tại Hanoi, Saigon, Huế, Pnom-Penh và Vientiane sẽ mở kỳ thi tuyển 23 người thư-ký tập sự, niên bổng 350 đồng (ngạch lương cũ) vào ngạch Thiên-văn đài.

Các bài thi chỉ có kỳ thi viết thôi, gồm có những bài sau này:

1. Một bài ám-tả có câu hỏi, hạn 1 giờ, nhân 3.
2. Chép bài ám-tả lại làm bài tập chữ hạn 1 giờ rưỡi, nhân 2.
3. Một bài luận chữ pháp, hạn 1 giờ rưỡi, nhân 3.
4. Ba bài tính đố hạn 2 giờ rưỡi, nhân 4.
5. Một bài hỏi về địa-dư, hạn 1 giờ, nhân 2.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

6· Một bài hỏi về vật-lý-học, hạn 1 giờ rưỡi, nhân 2.

Điểm số cho từ 0 đến 20.

Phải ít ra được 160 điểm mới được trúng tuyển.

Các đơn xin ứng-thí, ở Bắc-kỳ gửi đến phủ Toàn-quyền (Service du Personnel), còn ở các xứ khác phải gửi đến các quan thủ-hiến các xứ, chậm lắm phải trước ngày thi 20 ngày.

Đơn xin phải đính theo các giấy mà thường lệ và phải đính cả cái giấy cam đoan tòng sự ở các xứ trong cõi Đông-dương.

Các thư-ký tập sự trúng tuyển phải tập sự sáu tháng ở sở Thiên-văn. Nếu trong khi ấy không học được thì phải thải, không được lĩnh khoản tiền phụ-cấp chi cả, nhưng được lĩnh tiền lộ phí đi về.

Tin sau cùng

Xin xem Trung Bắc buổi chiều giá bán mỗi số 2 xu.

VIỆC BẮC-KỲ

BẮC NINH

Một cách báo thù rất đê tiện

Ngày hôm mồng 4 ta vừa rồi Nguyễn-đình-Thủy là chánh-hội làng Trừng-xá huyện Lang-tài đến chơi nhà Ng-đình-Bát lý-trưởng làng ấy. Được một lúc thấy sở thương-chính phái người về khám bắt được nhựa thuốc phiện ở đàng sau nhà. Hỏi thì lý-trưởng khai rằng không có của ấy, có lẽ là của chánh-hội chăng, vì chánh hội ban nãy có ra đàng sau nhà và nguyên vẫn thù hằn riêng với hắn. Bấy giờ phái-viên sở Thương-chính khám túi chánh-hội thì quả nhiên bắt được trong túi hãy còn dính nhựa thuốc-phiện, bèn bắt ngay tên vu oan ấy lên tỉnh, giải vào tòa án.

CAMPHA MINE

Báo *Courrier d'Haiphong* có đăng rằng: « Một người Tây, chưa rõ vì lẽ gì lấy dao đâm vào bụng một người Annam đang đi chơi với một người bạn. Người ấy bị trọng thương, phải đưa ngay vào nhà thương. Bệnh tình xem ra nguy lắm.

SINH, TỬ, GIÁ THÚ

SINH

Ng-văn-Chi, con M. Ng văn-Hai, thợ đúc đồng, ở Nam-tràng.

Trần-thị Ty, con M. Trần-văn-Sùng, buôn bán, ở 28 phố Huế.

Trần-Trác, con M. Tuầm Toản, thư-ký, ở 12 phố Gia Long.

Vũ-thị Yến, con M. Vũ văn-Tiết, giáo học, ở 11 phố Gia-Long.

Hà-trọng-Ban, con M. Hà-trọng-Bằng, tùy-phái, ở Cầm-hoa.

Vũ-thị Nga, con M. Vũ-thị Côn, đội-xếp, 12 Dt de Lagré.

Bùi-thị-Lan, con M. Bùi-quang Ngọc, ở 3 cité Immobilière.

TỬ

M. Trần-kế Sách, 63 tuổi, ở Lương-xá.

Mme Nguyễn-thị Tứ, 52 tuổi, ở phố Broni số 39bis.

Các cuộc vui tối nay

Cinéma Palace : Variétés

Cinéma Tonkinois : La vie de Bohême

Cinéma Pathé : Manon Lescaut

Quảng-lạc : Triệu tử long sát Hán gia ngũ tướng

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ : **1$00**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi

300B

Tin-tức về việc thương-mại

GIÁ THÓC GẠO :

Gạo hạng nhất, một tạ	11$30
— nhì, —	10 40
— ba, —	9 50
Thóc hạng nhất, —	6 50
Bắp ngô — —	6 60

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước : 12 f, 40.

CÁC TIN TÀU

Tàu *Chenonceaux* đã từ Marseille sang Tàu và sang Nhật ngày 22 février.

Tàu *Chantilly* đã từ Marseille đi Đông-dương ngày 27 février.

Tàu *Général Metzinger* sẽ từ Sa'gon chạy sang Pháp ngày 2 avril đợi tàu *Claude Chappe* ở Haiphong chạy ngày 28 mars vào tới nơi.

Tàu *Athos II* đã ở Marseille chạy sang Tàu và Nhật ngày 8 Mars.

Tàu *Claude Chappe* mang thư ở Pháp sang (do tàu *Chenonceaux*) đã từ Sa'gon đêm 22 mars hồi 23 giờ ra Qui-nhơn Tourane và Haiphong.

Tàu *Dalny* đã ở Colombo chạy đi Singapore ngày 18 mars.

Tàu *Cambodge* đã ở Saigon chạy đi Hongkong ngày 19 mars, chừng ngày 30 này thì tới Haiphong.

CÁC VIỆC LĨNH TRƯNG VÀ ĐẤU GIÁ

Ngày 26 Mars 1929 hồi 16 giờ. — Tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm 4 cái cầu bằng *béton armé* ở những cây số km. 164+400, 165+100 165+700 và 166+700 đường thuộc địa số 3 bis là đường Bắc-kạn qua Ngân-sơn lên Cao-bằng.

Việc làm đáng	9.044$10
Tiền dự phòng	955$90
Ký quỹ tạm	170$00

Ngày 15 Avril 1929 hồi 16 giờ. — Tại sở Trước-bạ (Sous Direction de l'Enregistrement des Domaines et du Timbre) đường Puginier Hanoi sẽ đấu giá mua các sổ sách và giấy in cho sở ấy trong năm 1929 các điều lệ xem tại sở ấy.

Ngày 14 Mai 1929 hồi 15 giờ. — Tại sở Thương-chính tổng-cục ở Hanoi và sở phó Thương-chính Saigon sẽ đấu giá mua 155.000 cái túi đay mới và 3.000 cân dây để đựng muối.

Điều-lệ xem tại phòng thứ ba sở Thương chính Hanoi và tại phòng kế-toán sở Thương-chính Haiphong và Saigon.

Ngày 10 Juillet 1929 hồi 9 giờ. — Tại sở Hỏa-xa (ga Hanoi) sẽ đấu-giá mua 65.000 *kilos* dầu lau máy mà 50.000 *kilos* giao tại Hanoi và 15.000 *kilos* giao tại Tourane.

Điều-lệ xem tại sở Hỏa-xa (ga Hanoi, trên gác) tại sở Service Maritime Haiphong và tại kho xe-hỏa (Magasin annexe des chemins de fer) Tourane.

« Âu-Tây tư-tưởng »

Là tên một thư-cục của bản-quán mở ra chỉ chuyên dịch các sách Tây rất hay, chia làm ba loại.

A. Sách văn-chương kinh-điển (bìa vàng)
B. Sách đọc cho vui (bìa đỏ)
C. Sách dạy phổ-thông (bìa xanh).

Mỗi tháng ra hai quyển bán mỗi quyển 5 xu (0$05).

Hiện đã in ra những sách sau này:

ALEX. DUMAS :

1. BA NGƯỜI NGỰ LÂM PHÁO THỦ : toàn bộ 18 quyển nhỏ, mỗi quyển. 0$05
hoặc đóng làm 4 quyển lớn có bìa toàn bộ 1,00

FÉNELON :

2. TÊ-LÊ-MẠC PHIÊU-LƯU-KÝ : cả bộ 10 quyển nhỏ mỗi quyển. 0,05
hoặc đóng làm 2 quyển lớn có bìa toàn bộ. 0,60

DE LA BROSSE :

3. LỊCH SỬ ÔNG PAUL-BERT : có ba quyển nhỏ mỗi quyển . . . 0,05
hoặc đóng vào 1 quyển lớn có bìa trọn bộ. 0,15

J. SWIFT :

4. QUI-LI VE DU KÝ : có ba quyển nhỏ mỗi quyển . . . 0,05
hoặc đóng làm 1 quyển có bìa trọn bộ. 0,15

PERRAULT :

5. CHUYỆN TRẺ-CON : 1 quyển nhỏ. 0,05

MOLIÈRE :

6. NHỮNG HÀI KỊCH CỦA VIÊN-SINH :

LA FONTAINE :

7. THƠ NGỤ-NGÔN : (văn Pháp và văn Quốc-ngữ đối nhau) có 2 quyển nhỏ mỗi quyển . . . 0,05

Tiền cước gửi Recommandé :

mỗi quyển nhỏ.	0$12
1 bộ « Ba người Ngự Lâm Pháo Thủ ».	0,30
1 bộ « Tê Lê-Mạc Phiêu Lưu-Ký » . . .	0,20
1 bộ « Lịch-Sử ông Paul-Bert »	0,13
1 bộ « Qui-Li Ve Du-Ký »	0,13
1 quyển « Chuyện Trẻ con ».	0,12
1 quyển « Hài-kịch Molière ».	0,16
2 quyển « Thơ Ngụ-ngôn ».	0,13
Cả 7 thứ gói làm một gói	0,60

Hiện đương in :

1. DE BALZAC : MIẾNG DA LỪA

2. LE SAGE : GIL BLAS

Le PARFUM des HUMANITES

(SỬ-KÝ THANH-HOA)

Soạn-giả : E. VAYRAC

Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Văn chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển. . . . 2$00

Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00

Ở các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi Recommandé : 0$30 thứ 2$00 và 0$20 thứ 1$00

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Ai có máy móc hỏng thì nên đến :

. . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Lưu-thanh tốt nhất bán và cho thuê ở :

Etablissements Indophone

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn đi giầy đẹp tất đẹp thì nên đến :

G. M. R.
Demange

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai không có vốn buôn bán làm ăn thì nên đến :

Banque de l'Indochine

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Sữa tốt nhất thì có những :

Hiệu Nestlé

. . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

MM. Deleule & Detouillon
Debiolle
Trúc-Thành

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn làm nhà xây bằng gạch tốt thì nên đến :

. . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồng hồ bút máy thì nên đến :

G. M. R.
Phúc-Vinh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn giả hóa trẻ ăn uống như thường thì nên đến :

Hiệu giồng răng
Trần-quang-Minh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồ đạc thì nên đến :

G. M. R.
Nhà tâm tâm
Trịnh-xuân-Nghĩa

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn uống rượu, hút thuốc lá, xơi đồ hộp thì nên đến :

G. M. R.
L. U. C. I.

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn tiêu khiển buổi tối thì đi xem :

Cinéma Palace
— Tonkinois

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Chè ngon nhất thì hiệu :

Vinh-Mậu
Kim-Thái
Ninh-Thái

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn dùng thuốc tây thì nên đến :

Pharmacie Montés (Nhà ba chuông)
— Chassagne (Phố hàng Khay)
— Blanc
— Gillet (Vinh)
M. Rondon (Haiphong)
M. Hélary (Haiphong)

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có bệnh thì nên đến phòng khám bệnh :

Quan Đốc-tờ : Loubet
— Piquemal
— Blot

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có đồ cũ và quốc-trái muốn bán thì nên đến :

Hiệu Đức-Long
Hoàng-xuân-Lan

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn săn bắn thì nên đến :

MM. Deleule & Detouillon

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồ vàng bạc ngọc ngà thì nên đến :

G. M. R.
Perroud

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Khăn mũ đẹp thì có :

Hiệu Hai Chinh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn xem tiểu-thuyết, mua giấy bút thì nên đến :

Tân Dân Thư Quán

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn thửa câu đối phúng mừng thì nên đến :

. . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

22, RUE LAMBLOT (PHỐ NHÀ THỜ) MÁY NÓI SỐ 150

Có các lớp từ Đồng ấu (cours Enfantin) đến Cao-đẳng (cours Supérieur).

Ngày giờ học và chương-trình theo y như các trường công. Buổi tối bao giờ cũng có lớp chuyên dạy chữ Pháp cho các học-trò thi vào làm các công sở hay vào học các trường Cao-đẳng tiểu học nhà nước.

Cuộc sổ số của Viện Quang-Chất Đông-dương

(Loterie de l'Institut du Radium de l'Indochine)

Những số trúng chia ra sau này :

1 số.	12.000$00	4 số mỗi số được . . .	500 00
1 số.	4.000 00	20 số — . . .	100 00
1 số.	3.000 00	40 số — . . .	50 00
4 số mỗi số được . . .	1.000 00	80 số — . . .	25 00

Mỗi vé : **1$00**

Ngày mở số : 1er Mai 1929

Có bán vé tại Bản-quán

N. B. — Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ đính thêm tiền cước Recommandé gửi vé lại, tính như sau này :

Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé ;		0 $ 20
Từ 1 vé đến 10 vé,	—	0 30

SÁCH MỚI BẰNG TIẾNG PHÁP

Une des énergies françaises Paul-Bert

tức là lịch sử ông Paul Bert có tượng đồng ở vườn hoa ngay tòa Đốc-lý. Người nước ta ai cũng nhớ mang máng cái công đức lớn của ông Toàn quyền Paul Bert mà không ai biết đích lịch sử ông thế nào. Nay quan Thống đốc Nam kỳ Blanchard de la Brosse mới bổ cái khuyết điểm ấy. Ngài đã soạn ra sách này in bán một lần đã hết rồi, lại vừa cho bản quán tái bản bằng giấy thường, trong có vẽ, mỗi quyển bán có 0p.30,

Tiền cước gửi mỗi quyển 0p.12.

Số 21

Người ngọc rơi châu

(Mỹ-nhân lệ)

美人淚

Trước giả : LÝ-ĐỊNH DI
Dịch-giả : NGUYỄN-ĐỖ MỤC

« Em thấy chàng họ Thang để phòng « kỹ như thế thì trong lòng em thêm nỗi « bối rối. Sau chàng trở về Hồng-đô, em « cũng theo về. Trong nhà chàng có người « vợ cả đã dữ tợn lại ghen tuông, thật « là một tay Hà-đông sư-tử.

« Em xét kỹ ra thì mới biết rằng mụ « già hầu em khi trước, tức là một người « tâm-phúc của con sư-tử cái kia, theo « mà giám-sát những cách cử-chỉ của « chàng họ Thang.

« Chàng họ Thang vốn là phường râu « cọp, đành chịu bó tay, cho nên chàng « không dám bạ men đến người em, em « sở-dĩ giữ t ọn được tuyết sạch giá trong « là nhờ về điều ấy.

« Con sư-tử cái kia, lúc đầu mới trông « thấy em vào, nét mặt hầm hầm, có ý « tức giận, sau biết là chàng họ Thang « chưa hề xâm-phạm tới, em lại giải-bày « hết những nông-nỗi khổ-sở của em, bấy « giờ con sư tử cái kia mới cho em ở riêng « một cái phòng nhỏ, lại sai mụ già trông « coi em như trước.

« Trời ơi ! một ngày hai bữa, cơm « vàng canh rau, cái tình-cảnh em lúc « ấy chẳng khác nào như người đã sa « vào nơi địa-ngục hắc ám vậy.

« Than ôi ! Chị Huệ-hoa ơi ! Nghìn cây « hoa rụng, một vừng trăng non, cảnh « sầu khó vẽ, ngày dài như năm, hồn dỗ « quyên thương nỗi quê người, giấc hồ-« điệp tưởng về đất cũ.

« Mỗi khi nhàn hạ không có việc gì thì « em lại mở tờ hoa-tiên múa bút ngâm « mấy bài thơ cho qua ngày tháng cũng « là một cách tiêu-khiển đỡ buồn. Ai ngờ « mụ già giảo quyệt kia cũng đem việc « ấy mà tâu với con sư-tử cái.

« Con sư-tử cái bảo rằng : những câu « ngâm-nga trăng gió như thế, tất là có « ý muốn dùng lời văn để quyến-dụ và « khêu-gợi cái lòng dâm-đãng của chủ-« nhân.

« Con sư-tử cái nghĩ vậy, mới hầm-« hầm nổi giận mà trách-mắng đùng-« đùng cấm từ nay không được ngâm « thơ vịnh phú gì cả, bao nhiêu bút nghiên « giấy mực, đều quăng đi hết.

Thôi thì :

« Cái đầu luồn xuống mái nhà,
« Phận dầu dầu vậy biết là kêu ai !

« Em muốn viết thư cho chị quá, mà « bút nghiên chẳng có, giấy mực thì không. « Vả cũng không còn dịp nào có thể vụng « trộm mà viết cho được.

« Ngày nay may sao nhà họ Thang có « việc, cả nhà đều đi vắng cả, em mới lẻn « vào trong phòng sách, thảo bức thư « này. Trong khi vội vàng nhiều câu « không được trơn-truột.

« Khi viết thư xong, sai đứa tiểu-tỳ « mang đi bỏ hộp, sau này giả-sử vợ « chồng nhà họ Thang có biết thì chưa « biết chừng dùng cái thủ-đoạn độc-ác « thế nào để mà xử trí với em vậy.

« Thân ôi ! một thân thui-thủi, trăm « nỗi dày-vò còn sống làm sao cho được ! « Chị có biết chàng Kiếm lư ở đâu thì sau « khi tiếp được thư em, xin chị chuyển « báo cho chàng biết, để chàng mau mau « đi sang Hồng đô, mà cứu với em ở trong « chốn vực sâu lửa nóng này.

« Nhưng trước mặt thím mẫu em thì « xin chị đừng nói cho biết cái tình-hình « em sống mà về được, may ra sau này « em được tự do mà thoát khỏi cái vòng « sầu-khổ chăng.

« Em lại còn một điều cần phải dặn « chị là trong nơi miệng hùm nọc rắn « này, em còn thoi-thóp ngày nào, tức « là lại thêm một phần đau khổ ngày « ấy. Nếu từ nay đến hôm trừ-tịch (1) « mà em không thấy chàng Kiếm lư đến « thì em sẽ xin nhờ thanh tuệ-kiếm mà « cắt cho đoạn kiếp phù sinh. Một sống « hai chết có thế mà thôi.

« Gió bấc hắt hiu, tết trời rá-lạnh « dám xin dâng bà chị mấy chữ trân-« trọng trân-trọng.

« Em là Ngô Mân thủ thư. »

Nàng Băng-hoa đọc xong, chỉ khóc mà không nói câu gì. Nàng Thiều-hoa cũng thế. Bà Kim-thị nói :

— Hai cháu không nên khóc, khóc cũng vô-ích ! Nay nên kíp nghĩ mưu kế để mà cứu lấy nàng Đồng-anh.

Nàng Băng-hoa gạt nước mắt mà đáp rằng :

— Cái thân liễu-bồ yếu-ớt mà bị chúng vùi-dập dày-vò tơi thiên-bạ còn gì khổ hơn nữa. Tôi đã từng trải cái mùi cay đắng ấy, vậy nên tôi nghĩ càng thương xót thay cho nàng Đồng-anh. Tôi lại nhân cái thân-thế nàng mà tự thương-xót thay cho tôi nữa. Hồng-nhan bạc-mệnh, há có riêng ai, tài nào chúng tôi không phải khóc !

Nàng Thiều-hoa nói :

— Chị Huệ-hoa là người hào-hiệp mà có tài, ta nên viết thư mời chị sang đây để cùng nghĩ mưu-kế.

Nàng Băng-hoa nói :

— Chàng Vi-đình cũng là người có nhiều mưu-kế, chỉ bằng ta mời cả chàng tới đây.

Bà Kim-thị nói :

— Ta tưởng nên theo lời nàng Đồng-anh, trước hết hãy viết thư báo cho chàng Kiếm-lư biết, để cho chàng cứ sang Hồng-đô trước, rồi nếu chúng ta có bàn được mưu-kế gì hay thì sẽ tiếp-ứng sau.

Hai nàng nghe nói, đều lấy làm phải. Nàng Thiều-hoa lại nói :

— Việc không nên chậm, mà gửi thư thì mất nhiều ngày, âu là ta phải đánh giây-thép. Dẫu chàng Vi-đình hay là nàng Huệ-hoa, ta cũng nên đánh giây-thép mà mời đến thì hơn.

Nàng Thiều-hoa nói xong, liền cùng nàng Băng-hoa đi vào phòng sách, viết hai cái giây-thép : một cái gửi cho chàng Kiếm-lư, một cái gửi cho nàng Huệ-hoa và dặn nàng chuyển báo cho chàng Vi-đình biết.

Viết xong, tức thì sai người đến nhà bưu-điện để đánh giây-thép. Hai nàng lại cùng nhau thương-nghị cái mưu-kế cứu nàng Đồng-anh.

Nàng Băng-hoa nói :

— Cổ-nhân có sự nguy-cấp, ta phải hết lòng cứu giúp, dẫu xa xôi nghìn dặm, cũng chẳng quản gì. Huống chi trong chị em bạn gái mà gặp phải cái bước gian-nan này thì ta nỡ nào mà khoanh tay ngồi nhìn cho được. Hay là để em thân-hành sang Hồng-đô, rồi sẽ tùy cơ ứng biến, chị nghĩ thế nào ?

Nàng Thiều-hoa nói :

— Hãy đợi chàng Vi-đình và nàng Huệ-hoa tới đây, bấy giờ sẽ liệu. Nếu chàng Vi-đình chịu đi thì chúng ta nên ở nhà mà ngóng-đợi tin tức.

Nàng Băng-hoa nói :

— Để em nói với bà dì-mẫu. Nếu bà chịu theo chàng Vi-đình cùng đi thì chị em ta cũng nên cùng đi một thể.

Nàng Thiều-hoa khen phải, mới cùng nàng Băng hoa đi sang phòng bà Kim-thị để nói về việc ấy.

Bà Kim-thị nói :

— Chẳng còn mấy ngày nữa mà đến ngày trừ-tịch, năm hết tết đến, công việc bề-bộn, ta đi làm sao được.

Nàng Băng-hoa cố nài xin mãi. Bà Kim-thị nói :

— Đợi chàng Vi-đình và nàng Huệ-hoa tới đây, bấy giờ sẽ bàn.

Cách hai hôm sau, bỗng thấy chàng Vi-đình đến, nàng Thiều-hoa kinh-ngạc, không hiểu tại sao lại đến được chóng như vậy. Sau hỏi ra mới biết rằng chàng Vi-đình nhân sang thăm nàng Huệ-hoa, nghe được tin nàng Đồng-anh, vội-vàng sửa soạn hành-lý, tức thì đi sang Thiếp khê, chứ vẫn chưa tiếp được cái giây-thép hôm trước.

Nàng Thiều-hoa hỏi rằng :

— Chị Huệ hoa tôi có định sang đây không ?

(Còn nữa)

(1) Trừ-tịch tức là đêm hôm ba mươi tết.